

gemeente Langedijk

DE WMO GROEIT ALS KOOL

**VIERJARENBELEIDSPLAN WMO EN VOLKSGEZONDHEID
2007 T/M 2010**

INHOUDSOPGAVE

VOORWOORD	3
1. INLEIDING	4
2. DE WMO IN LANGEDIJK	6
2.1 DE WMO IN VOGELVLUCHT	6
2.1.1 Wettelijke taken van gemeenten	6
2.2 PARTICIPATIE.....	7
2.2.1 Nulmeting.....	7
2.2.2 Maatschappelijke vraagstukken en leemten	7
2.2.3 Themabijeenkomsten.....	7
2.2.4 Vierjarenbeleidsplan Wmo	7
2.2.5 Communicatie	8
2.3 HUIDIGE BELEID EN ACTIVITEITEN GEMEENTE EN ORGANISATIES.....	8
3. BELANGRIJKE ONTWIKKELINGEN	9
3.1 TRENDS	9
3.1.1 De bevolkingsopbouw en vergrijzing	9
3.1.2 Stijgende hulpvraag.....	9
3.1.3 Ongezonde leefstijl.....	9
3.1.4 Mensen blijven langer zelfstandig wonen	9
3.1.5 Vrijwilligerswerk	10
3.1.6 Participatie.....	10
3.1.7 Dreigend personeelstekort in de zorgsector	10
3.1.8 Zorgstelsel en de Wmo.....	11
3.2 MAATSCHAPPELIJKE VRAAGSTUKKEN EN LEEMTEN GEMEENTE LANGEDIJK	11
4. VISIE WMO GEMEENTE LANGEDIJK	13
4.1 ALGEMENE UITGANGSPUNTEN GEMEENTE LANGEDIJK	13
4.2 BELEIDSKADERS WMO GEMEENTE LANGEDIJK	13
5. DE WMO MOET DE KOMENDE VIER JAAR GROEIEN ALS KOOL	16
5.1 INFORMATIEVOORZIENING, CLIËNTONDERSTEUNING EN LOKETTEN	16
5.1.2 Op weg naar Loket Langedijk 2011	17
5.2 LANGEDIJK OP MAAT; WONEN, LEEFBAARHEID, WELZIJN, ZORG EN INKOMEN.....	18
5.2.1 Wonen	18
5.2.1.1 Met een open blik vooruit kijken	18
5.2.2 Leefbaarheid	19
5.2.2.1 Leefbaarheid, veiligheid en dorpsbeheer.....	20
5.2.3 Welzijn, zorg en voorzieningen	21
5.2.3.1 Zit Langedijk goed in de voorzieningen?	21
5.2.3.2 Vrijwilligers maken het verschil.....	22
5.2.3.3 Coördinatie, samenwerking en samenhang; niet iedereen z'n eigen eiland.	24
5.2.3.4 Jeugdwelzijn	25
5.2.3.5 Zorg en welzijn voor mensen met een beperking	27
5.2.4 Inkomen; Wmo en de Wet werk en bijstand	30
5.2.4.1 Armoede in de gemeente Langedijk	30
5.2.4.2 Vrijwilligers	30
5.2.4.3 Mantelzorg.....	31
5.2.4.4 Voorkomen uitval	31
5.3 LANGEDIJK GEZOND	32
5.3.1 De Wet Collectieve preventie Volksgezondheid (WCPV).....	32
5.3.2 Rol van GGD en gemeente	32

5.3.3 Langedijk gezond?	32
5.3.4 Kinderen en jongeren; steeds jonger steeds meer	32
5.3.5 Jongeren, drank en drugs	33
5.3.6 Volwassenen	34
5.3.7 Ouderen	34
5.3.8 Beleid en uitgangspunten gemeente	35
5.3.9 Gezondheidspreventie	36
5.4 KETENAANPAK IN LANGEDIJK	38
5.4.1 Daarom ketenaanpak	38
5.4.2 Ketenaanpak boeit Langedijk	38
6. REGIONAAL BELEID MET EEN PLAATSELIJK ACCENT	40
6.1 MANTELZORG EN VRIJWILLIGERSWERK	40
6.1.1 Mantelzorg	40
6.1.1.1 Definitie mantelzorg	40
6.1.1.2 Mantelzorgondersteuning; het bieden van een warme jas	41
6.1.1.3 Huidige activiteiten voor mantelzorgers	41
6.1.1.4 Verbeterpunten	42
6.1.2 Vrijwilligerswerk	43
6.1.2.1 Coördinatiepunt Vrijwillige Thuiszorg	43
6.2 MAATSCHAPPELIJKE OPVANG, OGGZ EN VERSLAVINGSBELEID	43
6.2.1 Huiselijk geweld en vrouwenopvang	44
6.2.1.1 Cijfers gemeente Langedijk	45
6.2.1.2 Huisverbod	46
6.2.2 Openbare geestelijke gezondheidszorg (OGGZ) en verslavingsbeleid	46
7. FINANCIËN	48

Bijlagen

VOORWOORD

Langedijk is in de wijde omtrek bekend om haar kool. Kool is een succesvolle groentesoort, niet alleen omdat het letterlijk als kool groeit, maar ook omdat er zoveel ondersoorten, vroege en late rassen en kleuren zijn.

Komende jaren krijgen gemeente, organisaties en burgers in Langedijk de kans om ook van de Wet maatschappelijke ondersteuning een succes te maken.

De verantwoordelijkheid om de maatschappelijke ondersteuning vorm te geven ligt niet alleen bij de gemeente. Inwoners hebben een eigen verantwoordelijkheid als het gaat om de inrichting van hun eigen leven en de betrokkenheid naar elkaar toe.

Wij zijn allemaal verantwoordelijk voor de leefbaarheid van straten, buurten en wijken. Daarom vraagt de gemeente aan haar inwoners mee te denken en mee te doen. Meedenken om een effectieve aanpak te ontwikkelen voor de maatschappelijke vraagstukken die er liggen in Langedijk. Meedoen met het uitvoeren van plannen.

In vier bijeenkomsten, die gehouden zijn ter voorbereiding van deze vierjarenbeleidsnota, hebben vertegenwoordigers van instellingen, organisaties, cliëntenraad, wethouders, raadsleden en medewerkers van de gemeente meegeholpen om het koolzaad te laten ontkiemen.

De gemeente heeft deze inbreng als zeer waardevol ervaren. Het is een goede basis geweest voor een vruchtbare samenwerking op het gebied van maatschappelijke ondersteuning.

In dit beleidsplan zullen de ontkiemde zaden groeien als kool. Uiteraard verzuurt er niet wat reeds in het vat zit. Huidige activiteiten die al goed lopen en ook die in ontwikkeling zijn, worden gecontinueerd en waar nodig kwalitatief verbeterd. Een overzicht van deze activiteiten treft u aan in een separate [bijlage](#).

Na een periode van 4 jaar zullen de kwaliteit van de kool en de inspanningen geëvalueerd worden. Jaarlijks vindt er een tussentijdse evaluatie van de werkplannen plaats.

Burgemeester en wethouders van Langedijk

1. INLEIDING

In juni 2006 is de nota 'Maatschappelijke Ondersteuning Langedijk, kadernota nieuwe taken' vastgesteld door de gemeenteraad.

In het Wmo-vierjarenbeleidsplan is voortgeborduurd op de door de raad vastgestelde kaders uit deze kadernota. De kaders die daarin aangegeven zijn, gelden ook nog voor de planperiode 2007 t/m 2010.

Richtte de kadernota zich vooral op twee nieuwe gemeentelijke taken in het kader van de Wmo: de hulp bij het huishouden (prestatieveld 6) en het loket (prestatieveld 3), in dit voorliggend vierjarenbeleidsplan Wmo en volksgezondheid komen nu alle negen prestatievelden aan de orde.

In de 'kadernota nieuw taken' is ook aandacht gevraagd voor het welzijnsbeleid. Een goed ontwikkeld welzijnsbeleid draagt bij aan het realiseren van de prestatievelden van de Wmo. De gemeente wil voorkomen dat mensen te snel een beroep moeten doen op individuele voorzieningen en zorg. Daarom is er in het Wmo-vierjarenbeleidsplan aandacht voor preventiebeleid op het gebied van gezondheid, voorzieningen voor mensen met een beperking en beleid voor vrijwilligers en mantelzorgers. Hierdoor ontstaat bovendien een groter en gemakkelijk toegankelijk aanbod voor de burger. De gemeente zal voor het ontwikkelen van collectieve voorzieningen, arrangementen voor mantelzorgers en faciliteren of ondersteunen van vrijwilligers samenwerken met de instellingen in Langedijk. Om de samenhang, samenwerking en ketenzorg te verbeteren wordt in het Wmo-vierjarenbeleidsplan voorgesteld in het welzijnswerk toe te werken naar een brede welzijnsinstelling. De multifunctionele gebouwen in de kernen van Langedijk kunnen een basis worden voor ondersteuning, zorg, ontmoeting en activiteiten op een breed terrein. De hiervoor genoemde onderwerpen zijn met name in de hoofdstukken vijf en zes van dit plan verder uitgewerkt.

Ter voorbereiding van dit vierjarenbeleidsplan Wmo en volksgezondheid heeft de gemeente begin 2007 onder organisaties een inventarisatie gehouden van maatschappelijke vraagstukken die spelen in de gemeente Langedijk. De uitkomsten hiervan hebben ertoe geleid dat ervoor gekozen is de komende vier jaar prioriteit te geven aan de volgende thema's :

- a. Informatievoorziening, cliëntondersteuning en loketten;
- b. Langedijk op maat, Wonen, Welzijn, Zorg en Inkomen;
- c. Langedijk gezond;
- d. Ketenzorg in Langedijk.

In dit vierjarenbeleidsplan nemen deze thema's een belangrijke plaats in.

De thema's hebben een relatie met meerdere prestatievelden. Door van een thema-benadering uit te gaan, komt de samenhang tussen de verschillende prestatievelden meer tot haar recht. (voor de prestatievelden zie schema hieronder). In een [bijlage](#) zijn de doelstellingen en resultaten per prestatieveld weergegeven.

De Wmo geeft geen recht op zorg, maar verplicht gemeenten zich in te zetten en hun activiteiten te verantwoorden op de prestatievelden. Een prestatieveld is: " een gebied van maatschappelijke ondersteuning waarop concrete prestaties van gemeenten verwacht worden en waarop burgers hun lokale bestuur kunnen aanspreken".

In de wet staan negen prestatievelden geformuleerd:

- 1 bevorderen van de sociale samenhang in en leefbaarheid van dorpen, wijken en buurten;
- 2 op preventie gerichte ondersteuning van jeugdigen met problemen met opgroeien en van ouders met problemen met opvoeden;
- 3 het geven van informatie en advies en cliëntenondersteuning;
- 4 het ondersteunen van mantelzorgers waaronder steun bij het vinden van oplossingen als zij hun taken niet kunnen uitvoeren (respijtzorg) alsmede het ondersteunen van vrijwilligers;
- 5 het bevorderen van de deelname aan het maatschappelijke verkeer en van het zelfstandig functioneren van mensen met een beperking of een chronisch psychisch probleem en van mensen met een psychosociaal probleem;
- 6 het verlenen van voorzieningen aan mensen met een beperking of een chronisch psychisch probleem en aan mensen met een psychosociaal probleem ten behoeve van het behoud van hun zelfstandig functioneren of hun deelname aan het maatschappelijke verkeer;
- 7 het bieden van maatschappelijke opvang, waaronder vrouwenopvang en beleid ter bestrijding van huiselijk geweld;
- 8 het bevorderen van openbare geestelijke gezondheidszorg;
- 9 het bevorderen van verslavingsbeleid.

Het verplichte vierjarenbeleidsplan Volksgezondheid uit de Wet Collectieve Preventie Volksgezondheid (WCPV) is geïntegreerd binnen dit beleidsplan. De reden hiervoor is dat de onderwerpen; maatschappelijke ondersteuning en preventie volksgezondheid nauw met elkaar verbonden zijn. Het gezondheidsbeleid kan worden gezien als het preventieve beleid dat de behoefte aan maatschappelijke ondersteuning tegen gaat.

Binnen de gemeente Langedijk wordt veiligheidsbeleid ontwikkeld. Hiervoor wordt ook een vierjarenbeleidsplan opgesteld. Aspecten van het Wmo-beleidsplan houden rekening met de ontwikkeling van de nota 'Duurzame veiligheid' en de veiligheidsvisie van de gemeente Langedijk. Dit geldt ook voor de 'Woonvisie 2005-2015' en de daarin gestelde doelen.

De gemeente heeft vanaf 2003 'Dorpsgericht Samenwerken' ingevoerd met als doel meer bewoners te betrekken bij de leefbaarheid, waaronder sociale cohesie in wijken en dorpskernen. Het project 'Dorpsgericht Samenwerking' valt met de komst van de Wmo onder prestatieveld 1 van de wet en is daarom ook opgenomen in dit beleidsplan.

Op de volgende prestatievelden is op onderdelen sprake van problematiek die de gemeentegrens overschrijdt:

- mantelzorg en vrijwilligers (prestatieveld 4);
- maatschappelijke opvang (prestatieveld 7);
- openbare geestelijke gezondheidszorg (OGGZ; prestatieveld 8) en
- ambulante verslavingszorg (prestatieveld 9).

Daarom zijn deze prestatievelden op regionaal niveau (Noord-Kennemerland) uitgewerkt en opgenomen in dit beleidsplan. Gemeenten, instellingen, cliëntenraden zijn hierbij betrokken geweest. Aanvullend zijn lokale speerpunten benoemd.

2. DE WMO IN LANGEDIJK

2.1 DE WMO IN VOGELVLUCHT

De kortst mogelijke samenvatting van het maatschappelijke doel van de Wmo is 'Meedoen'. Soms kunnen mensen dat niet op eigen kracht. Ze weten de weg niet, zijn de regie kwijt of hebben opvoedingsproblemen. Kinderen en jongeren kunnen problemen hebben bij het opgroeien. Anderen hebben een steuntje in de rug nodig, omdat ze sommige dingen vanwege een beperking niet zelf kunnen. Herstellen van de zelfredzaamheid, mensen toerusten om maatschappelijk te participeren, dáár gaat het om. De bedoeling van de Wmo is dat inwoners met problemen in eerste instantie terugvallen op het eigen sociale netwerk en de eigen financiële middelen. Pas als deze onvoldoende aanwezig zijn, kan er aanspraak worden gemaakt op gemeentelijke ondersteuning. Op deze manier is de solidariteit gewaarborgd en wordt rekening gehouden met mensen met een beperking.

De Wet maatschappelijke ondersteuning (Wmo) is op 1 januari 2007 van kracht geworden. Gemeenten hebben een grotere verantwoordelijkheid gekregen voor de maatschappelijke ondersteuning. De gemeente dient op negen prestatievelden beleid te ontwikkelen (zie inleiding).

In de Wmo is een aantal regelingen en wetten samengevoegd. De Wmo zal behalve AWBZ-voorzieningen ook andere regelingen vervangen. De belangrijkste bestanddelen van de Wmo zullen zijn:

- Niet medische functies vanuit AWBZ:
 - huishoudelijke verzorging (2007)
 - enkele specifieke subsidieregelingen (2007)
- Welzijnswet
- Wet Voorzieningen Gehandicapten (WVG)
- de Openbare Geestelijke Gezondheidszorg uit de Wet op de Collectieve Preventie Volksgezondheid (WCPV).

2.1.1 Wettelijke taken van gemeenten

De Wmo is een kaderwet. Dat wil zeggen dat de wet niet gedetailleerd voorschrijft hoe de uitvoering moet gebeuren. In de wet zijn ook een aantal procesverplichtingen benoemd.

De Wmo schrijft voor dat de gemeente verplicht is een vierjarenbeleidsplan Wmo vast te stellen waarin wordt aangegeven:

- wat de gemeentelijke doelstellingen zijn op de negen prestatievelden;
- hoe de gemeente het beleid samenhangend uitvoert;
- welke resultaten de gemeente wil behalen;
- hoe de kwaliteit van de maatschappelijke ondersteuning in de gaten wordt gehouden en op welke wijze de gemeente zich heeft vergewist van de behoeften van kleine doelgroepen;
- hoe de gemeente ervoor zorgt dat er keuzevrijheid is voor de gebruikers van individuele voorzieningen (zie hiervoor de kadernota 'Maatschappelijke ondersteuning Langedijk').

Naast deze inhoudelijke opdrachten kent de Wmo de volgende procesverplichtingen:

- de vierjaarlijkse beleidsnota;
- participatie van de burger bij de totstandkoming van beleid;
- formeel adviesrecht (van de cliëntenraad) over het conceptplan;
- het opstellen van een Wmo-verordening;

- de horizontale verantwoordingsverplichting (dus aan de burger in plaats van aan het Rijk);
- jaarlijkse rapportage omtrent de klanttevredenheid;
- de verplichting informatie aan te leveren aan het Rijk.

2.2 PARTICIPATIE

De centrale doelstelling van de Wmo is dat alle inwoners kunnen 'meedoen'. Burgers en organisaties moeten in de gelegenheid worden gesteld te participeren in de beleidsontwikkeling.

In de nota 'Maatschappelijke Ondersteuning Langedijk, kadernota nieuwe taken', vastgesteld door de gemeenteraad in 2006, zijn de volgende kaders vastgesteld:

- de gemeente zal een cliëntenraad voor de Wmo/WWB installeren
- de gemeente onderzoekt in het kader van het vierjarenbeleidsplan of een doelgroepenraad een goed instrument voor het collectieve Wmo-beleid is.

De cliëntenraad functioneert inmiddels als WWB/Wmo-raad. Zij functioneert naar behoren. Gelet op de omvang van de gemeente is het oprichten van een doelgroepenraad niet effectief. Doelgroepen kunnen in de meeste gevallen beter gericht benaderd worden (bijv. klanten van de geestelijke gezondheidszorg).

Cliëntenraad, organisaties, dorpsplatforms/-raden, raadsleden en medewerkers van de gemeente hebben bijgedragen aan het tot stand komen van dit beleidsplan. Hierbij is onderstaand traject gevolgd:

2.2.1 Nulmeting

Organisaties, cliëntenraad en gemeenteambtenaren hebben in het voorjaar van 2007 op een format aangegeven welk beleid al ontwikkeld is en welke activiteiten worden uitgevoerd. De gegevens zijn per prestatievelnd verwerkt.

2.2.2 Maatschappelijke vraagstukken en leemten

Daarnaast heeft men op het format en tijdens een subsidieconferentie kunnen aangeven welke maatschappelijke vraagstukken en leemten er zijn in Langedijk. Hiervan is een overzicht gemaakt. Uit dit overzicht zijn vervolgens de belangrijkste uitgangspunten en thema's gedestilleerd voor het vierjarenbeleidsplan in het kader van de Wmo.

2.2.3 Themabijeenkomsten

Tijdens een viertal themabijeenkomsten in oktober 2007 zijn met de deelnemers (gemiddeld 50 per bijeenkomst) in gezamenlijkheid prioriteiten gesteld voor de komende vier jaar. Deelnemers hebben advies uitgebracht aan de gemeente.

2.2.4 Vierjarenbeleidsplan Wmo

Voordat het plan ter besluitvorming wordt aangeboden aan de gemeenteraad, krijgen deelnemers aan de nulmeting en de themabijeenkomsten de gelegenheid om schriftelijk advies uit te brengen.

In 2006 hebben cliëntenraad en organisaties meegepraat over de kadernota. In de toekomst blijft het structureel gewenst dat deze partijen actief deelnemen aan de beleidsontwikkeling. Ook individuele burgers kunnen reageren op het beleidsplan. Het plan wordt ter inzage gelegd en op website van de gemeente geplaatst.

2.2.5 Communicatie

Naast participatie speelt communicatie bij de voorbereiding, implementatie en uitvoering van de Wmo een belangrijke rol. Om de participatie te bevorderen is een goede communicatie onontbeerlijk. Bij communicatie gaat het over het informeren van alle inwoners die (mogelijk) een beroep doen op maatschappelijke ondersteuning.

Er zijn twee communicatiedoelstellingen:

1. informatie over de inhoud en de stand van zaken van de Wmo;
2. creëren van draagvlak voor en betrokkenheid bij de Wmo.

Het is belangrijk dat burgers weten wat er voor hen persoonlijk gaat veranderen en dat zij verantwoordelijk zijn voor hun eigen leven. Aan het welbevinden van anderen kan een positieve bijdrage worden geleverd. Het dient voor iedereen duidelijk te zijn welke verantwoordelijkheid de gemeente neemt voor maatschappelijke ondersteuning.

Ook is het belangrijk dat burgers en instellingen weten op welke wijze zij invloed kunnen hebben op de beleidsontwikkeling rondom maatschappelijke ondersteuning. Zij worden geïnformeerd, gefaciliteerd en gemotiveerd om te participeren en van inspraakmogelijkheden gebruik te maken. Burgers en instellingen zijn en blijven betrokken bij een brede visie op maatschappelijke ondersteuning.

In hoofdstuk 5.1, 'Informatievoorziening, cliëntondersteuning en loketten' wordt nader invulling gegeven aan deze doelstellingen.

2.3 HUIDIGE BELEID EN ACTIVITEITEN GEMEENTE EN ORGANISATIES

Langedijk heeft afgelopen jaren niet stilgezeten. De gemeente, organisaties en platforms zijn afgelopen jaren actief geweest op allerlei fronten.

Er is een overzicht gemaakt (zie bijlage) van het reeds bestaande beleid en activiteiten die in ontwikkeling zijn. Daarbij wordt aangegeven welke raakvlakken er zijn met de prestatievelden van de Wmo.

Met de komst van de Wmo wordt getracht meer samenhang in het geheel te brengen, te verbinden en partijen te koppelen.

De Wmo vraagt om een flexibele en creatieve inzet van alle betrokkenen. Waar nodig zullen werkwijzen en methoden moeten worden aangepast. Wanneer inhoudelijke prioriteiten elders komen te liggen, zal dat ook gevolgen kunnen hebben voor de inzet van middelen.

3. BELANGRIJKE ONTWIKKELINGEN

De ontwikkelingen in Nederland, de regio en de samenstelling van de bevolking in Langedijk zijn belangrijk bij het maken van het Wmo-beleid.

Hieronder volgt een beknopt overzicht van de belangrijkste trends.

3.1 TRENDS

3.1.1 De bevolkingsopbouw en vergrijzing

Uit cijfers van het CBS (2005) blijkt dat de bevolking in Nederland vergrijst. In Langedijk is het percentage ouderen van boven de 65 jaar (circa 11), lager dan in de zorgregio Noord-Holland Noord en in Nederland (circa 14).

Verwacht wordt dat dit percentage in 2010 in Langedijk is gestegen naar 12,9 en in 2015 naar 16,8. Er is dus sprake van een geleidelijke groei van het aantal 65-plussers in de gemeente Langedijk.

De bevolkingsgroep tussen de 45 en 65 jaar en de groep kinderen tot 14 jaar zijn t.o.v. de zorgregio Noord-Holland Noord en Nederland iets ruimer vertegenwoordigd.

Huishoudens in de middenleeftijd zijn sterk vertegenwoordigd in Langedijk. Ongeveer de helft van de huishoudens is tussen de 35 en 55 jaar. Jongeren in de leeftijd van 18 tot 24 jaar nemen maar een beperkte plek (circa 18%) in. Een deel van hen gaat studeren en verlaat Langedijk. Een ander deel maakt elders een start op de woningmarkt. Inwoners van Langedijk hebben een sterke binding met hun gemeente. Sterker nog, zij zijn sterk gebonden aan hun eigen dorpskern. De cijfers kunnen sterk worden beïnvloed door de reeds in aanbouw zijnde wijken.

3.1.2 Stijgende hulpvraag

De vergrijzing heeft een toename van de zorgvraag als gevolg. Waarschijnlijk zal in toenemende mate een beroep gedaan worden op de Wmo. De vraag naar zorg (hulp bij het huishouden) en hulpmiddelen en voorzieningen zal stijgen.

De behoefte aan zorgcapaciteit (verzorgings- en verpleeghuizen) zal de komende tijd alleen maar toenemen. Een deel van de toenemende vraag zal opgevangen worden door uitbreiding van de extramurale zorg. Vooral de toenemende groep psychogeriatrisch geïndiceerden zal een beroep doen op de verblijfs capaciteit.

3.1.3 Ongezonde leefstijl

De leefstijl van mensen in Nederland wordt ongezonder. Dit geldt ook voor mensen in Langedijk. De verwachting is dat meer mensen zullen gaan kampen met chronische ziekten.

3.1.4 Mensen blijven langer zelfstandig wonen

Mensen met een beperking hebben de wens om zo lang mogelijk zelfstandig te blijven wonen. De Wmo sluit daarop aan met haar doelstelling; het bevorderen van het zelfstandig functioneren van mensen met een beperking.

De gemiddelde leeftijd waarop mensen naar een verzorgings- of verpleeghuis gaan is gestegen. De gemiddelde leeftijd is op dit moment ongeveer 85 jaar.

3.1.5 Vrijwilligerswerk

Het individualisme is toegenomen in de samenleving. Het is minder vanzelfsprekend geworden dat mensen iets voor elkaar willen doen. Door creatief te zijn en het vrijwilligersbeleid te moderniseren kunnen mensen wellicht meer geactiveerd worden.

3.1.6 Participatie

(bron: regionaal platform arbeidsmarktbeleid Noord-Holland Noord)

Steeds meer mensen hebben een betaalde baan. Dat vrouwen buitenshuis werken is eerder regel dan uitzondering geworden. De beroepsbevolking in de regio Noord-Holland noord zal in 2006/2007 met 1,3% toenemen, gelijk aan de landelijke groei. Door het aantrekken van de economie en daarmee de werkgelegenheid zal het aantal niet werkende werkzoekenden dalen.

Prognose aantal vrijkomende vacatures in 2007 per werkgebied in Noord-Holland noord:

Werkgebied:	Vacaturemarkt 2007:
Noord-Kennemerland	14.000

Sectoren met veel vacatures in Noord-Holland noord zijn: detailhandel, IT en overige zakelijke dienstverlening, gezondheids- en welzijnzorg, landbouw, horeca en bouwen en bouwinstallatie. Deze sectoren zijn samen goed voor bijna 70% van alle vacatures.

Het hebben van een baan kan betekenen dat mensen minder gemotiveerd zijn en minder tijd hebben om vrijwilligerswerk te doen. In het algemeen worden aan mensen steeds hogere eisen gesteld. De overheid vindt niet alleen dat mensen meer vrijwilligerswerk, mantelzorg en activiteiten voor de buurt moeten verrichten, maar de druk om betaalde arbeid te verrichten neemt ook toe. En men kan nu eenmaal niet alles tegelijk. Mantelzorgers met een baan lopen een groot risico in de knel te raken.

3.1.7 Dreigend personeelstekort in de zorgsector

(bron: regionaal platform arbeidsmarktbeleid Noord-Holland Noord)

In de zorgsector kan een tekort aan arbeidskrachten ontstaan. Dit heeft een aantal oorzaken:

- De doorstroming van leerlingen vanuit het VMBO naar het MBO. De meeste leerlingen die van het VMBO afkomen, kunnen een MBO-opleiding volgen op de niveaus 1 en 2. Het MBO heeft voor deze groep leerlingen nauwelijks stageplaatsen en kan ze dus geen volwaardige opleiding aanbieden. Het gevolg hiervan is dat een groep leerlingen niet verder kan werken aan hun carrière.
- De zorgvraag groeit steeds sneller, het reservoir herintreders wordt steeds kleiner en de instroom in de opleidingen op niveau 3 en 4 (de niveaus die zo hard nodig zijn) krimpt gestaag.
- De sector heeft te maken met grote veranderingen. Vooral de financierings-systematiek ondergaat grote veranderingen. Met de komst van de Wmo is de huishoudelijke verzorging overgeheveld van de AWBZ naar de Wmo. De gemeenten hebben de hulp bij het huishouden aanbesteed. De 'duurdere' hulp bij het huishouden wordt minder afgenomen. De personele gevolgen hiervan zullen in 2008 zichtbaar worden. Om de personele gevolgen op te vangen heeft het ministerie een subsidieregeling in het leven geroepen, waarop instellingen een beroep kunnen doen.

Een eventueel tekort aan personeel zal leiden tot een grotere behoefte aan mantelzorg en wachtlijsten voor zorg.

3.1.8 Zorgstelsel en de Wmo

De Wmo is ingevoerd in 2007. Verdere uitbreiding laat nog op zich wachten. Zo wordt er bijvoorbeeld gesproken over het al dan niet overhevelen van de functie 'ondersteunende begeleiding' van de AWBZ naar de Wmo. Een datum voor overheveling wordt pas vastgesteld na een zorgvuldige beoordeling van de effecten. Naar alle waarschijnlijkheid wordt deze datum vastgesteld op 1 januari 2009. Hierbij worden de ervaringen van de overheveling en aanbesteding van de hulp bij het huishouden betrokken. In het jaar 2008 moeten gemeenten afspraken maken met MEE over de cliëntondersteuning.

In het Regeerakkoord is het voornemen geformuleerd om de (T)BU – de regeling¹ op basis waarvan bijzondere uitgaven aan zorg bij de belasting mogen worden afgetrokken van het inkomen – in 2009 over te hevelen van het Ministerie van Financiën naar gemeenten. Dit wordt een gemeentelijke compensatieregeling voor chronisch zieken en gehandicapten. Als dit doorgaat betekent dit een extra taak voor de gemeenten.

3.2 MAATSCHAPPELIJKE VRAAGSTUKKEN EN LEEMTEN GEMEENTE LANGEDIJK

In de fase voorafgaand aan de themabijeenkomsten hebben organisaties, cliëntenraad, dorpsplatforms en gemeente aangegeven welke leemten er zijn en met welke maatschappelijke vraagstukken Langedijk kampt. In het hierna volgend schema zijn de belangrijke vraagstukken weergegeven. Op basis hiervan heeft de gemeente de bijeenkomsten vormgegeven (zie hoofdstuk 1, pagina 4).

Prestatievelden	Maatschappelijke vraagstukken/leemten
1. Bevorderen van de sociale samenhang in en leefbaarheid van dorpen, wijken en buurten	<ul style="list-style-type: none">- Veiligheid.- Overlast in wijken.- Gebrek aan opvang, mogelijkheden vrijetijdsbesteding, voorzieningen, uitdagingen en ontplooiing jeugd, ouderen, mensen met beperking.- Armoede.- Samenleven/samenhang/actieve houding onvoldoende.- Vrijwilligerstekort en meer knowhow gevraagd.- Toenemende individualisering (geringe betrokkenheid bij buurt)
2. Op preventie gerichte ondersteuning van jeugdigen met problemen en opvoeders	<ul style="list-style-type: none">- Opgroei- en opvoedingsproblematiek (Centrum Jeugd en Gezin).- Sociaal medische indicatie en toewijzing op basis daarvan voor kinderdagverblijven, peuterspeelzalen en buitenschoolse opvang ontbreekt.- Te lage frequente bijeenkomsten jeugdnetwerken.- Omgaan met privacy en signalering (privacyprotocol is binnen jeugdnetwerk belemmerend).- Ongezonde leefstijl (voeding en leefstijl).- Omgaan met geld (schulden).
3. Geven van informatie en advies en cliëntondersteuning	<ul style="list-style-type: none">- Verschillende loketten/ verschillende organisaties.- Voor veel mensen is de gang naar het loket nog een drempel.- Onbekendheid informatiefunctie verschillende loketten.- Verdieping en verbreding loket Langedijk nog niet gerealiseerd.- Aanbod instellingen ondersteuning loket Langedijk (1-loketfunctie).- Ontbreken van één volledige sociale kaart en een meldpunt.- Bibliotheek als kenniscentrum.

¹ Tegemoetkomingsregeling Buitengewone Uitgaven (TBU) en Buitengewone uitgaven (BU)

Prestatievelden	Maatschappelijke vraagstukken/leemten
4. Ondersteunen van mantelzorgers en vrijwilligers	<ul style="list-style-type: none"> - Mantelzorg; ondersteuningsmogelijkheden nog onvoldoende in beeld bij mensen. - Beleid mantelzorg Langedijk en regio nog verder ontwikkelen. - Onvoldoende in beeld hoeveel mantelzorgers er in de knel zitten. - Ondersteuning mantelzorgers specifieke doelgroepen (bijv. mantelzorgers van mensen met dementie, gehandicapte kinderen, psychiatrie)
5. Bevorderen deelname aan maatschappelijk verkeer en zelfstandig functioneren van mensen met beperkingen	<ul style="list-style-type: none"> - Vermindering participatie. - Armoede (werk en inkomen): onvoldoende inzicht in problematiek. - Mensen met beperking en laag inkomen in kaart brengen. - Lokaal arbeidsmarktbeleid. - WSW-beleid niet gemoderniseerd (nog geen begeleid werken). - Vereenzaming/ isolement. - Verborgene analfabetisme.
6. Verlenen van voorzieningen mensen met beperkingen gericht op meedoen en behoud van zelfstandig functioneren	<ul style="list-style-type: none"> - Toenemende vergrijzing. - Onvoldoende woningen jongeren en ouderen (levensloopbestendig wonen/zorgwoningen). - Educatieve mogelijkheden in kader analfabetisme worden onvoldoende benut. - Planning maken voor voorzieningen voor mensen met dementie om zorg op peil te houden. - Woonzorgzones verder uitwerken. - Ongezonde leefstijl (alcohol, overgewicht, voedingspatroon, diabetes). - Puntensysteem voor het toewijzen van woningen met zorg opnieuw bekijken. - Ketenzorg nog niet optimaal. - Afdeling sociale zaken nog onvoldoende opgenomen in ketenzorg. - Lijnen in de zorg nog te lang. - Preventieve activiteiten verdienen uitbreiding (o.a. consultatiebureau ouderen).
7. Bieden van maatschappelijke opvang, waaronder vrouwenopvang en beleid ter bestrijding van huiselijk geweld	<ul style="list-style-type: none"> - Nog geen beleid huiselijk geweld voor Langedijk (tevens regionale uitwerking).
8. Openbare Geestelijke Gezondheidszorg (OGGZ)	<ul style="list-style-type: none"> - Zorgmijders. - Depressie. - Sociale activering ontwikkelen. (tevens regionale uitwerking)
9. Voeren van verslavingsbeleid	<ul style="list-style-type: none"> - Onvoldoende zorgtrajecten. - Veel alcoholisme en drugsgebruik (voordrinken). - Pokeren door jongeren (waardoor schuldproblematiek). (tevens regionale uitwerking)

Over meerdere prestatievelden:

- Samenwerking/afstemming tussen organisaties en instellingen is voor verbetering vatbaar.

4. VISIE WMO GEMEENTE LANGEDIJK

'De gemeente Langedijk wil dat al haar burgers een goede kwaliteit van leven hebben'.

Afgelopen jaren heeft het accent voornamelijk gelegen op de inrichting van het Wmo-loket en de invoering van hulp bij het huishouden. Omdat deze beleidsnota een breder terrein bestrijkt, zijn er aanvullende kaders gesteld.

De Wmo-thema's en de prestatievelden hangen niet alleen onderling samen, maar vertonen ook relaties met aangrenzende beleidsterreinen. Bijvoorbeeld volksgezondheid, wonen, onderwijs, werk en inkomen, armoedebeleid, veiligheidsbeleid en subsidiebeleid. Daarom vraagt de uitwerking van de Wmo om *integraal beleid*: overkoepelende hoofdlijnen die verschillende beleidsterreinen met elkaar verbinden. Er dient dus binnen de gemeentelijke organisatie structurele samenwerking en afstemming plaats te vinden tussen en binnen de afdelingen.

Beleid dat rekening houdt met mensen die een beperking hebben, is *inclusief beleid*. Chronisch zieken, mensen met een functiebeperking, een psychiatrische aandoening, een verstandelijke, motorische of zintuiglijke handicap: inclusief beleid maakt meedoen mogelijk. Het gaat hierbij niet alleen om het Wmo-beleid, maar raakt alle beleidsterreinen. Te denken valt aan levensloopbestendige woningen, woonzorgcomplexen, toegankelijkheid van gebouwen, het type OV-bussen, de inrichting van woonwijken, regels voor bijzondere bijstand of de geschiktheid van het volwassenenonderwijs voor mensen met een beperking.

In de contourennota 'Zorgen voor werk en werken voor Zorg' laat de gemeente Langedijk zien dat ze een integrale benadering van beleid voorstaat. Voor de invoering van de Wmo is zo'n benadering ook van groot belang.

4.1 ALGEMENE UITGANGSPUNTEN GEMEENTE LANGEDIJK

Langedijk kampt niet met ingewikkelde en zeer grote problemen. Daarom hanteert de gemeente de volgende algemene uitgangspunten bij het beleid maatschappelijke ondersteuning:

- continueren wat zinvol is op basis van onderzoek en meting;
- verdieping en kwaliteitsverbetering;
- invullen leemten
- preventie (begin jong)
- zoveel mogelijk voorkomen dat individuen buiten de boot vallen;
- collectief indien mogelijk;
- lokaal indien mogelijk, regionaal indien noodzakelijk.

4.2 BELEIDSKADERS WMO GEMEENTE LANGEDIJK

Langedijk staat achter de door de landelijke overheid geformuleerde doelstelling van de Wmo (zie hoofdstuk 2). De gemeente maakt daarbij een aantal keuzes die maatgevend zijn voor de invulling en uitvoering van het Wmo-beleid. Langedijk heeft haar visie verdiept op onderwerpen die een raakvlak hebben met alle prestatievelden:

1. Samenhang en meedoen

De gemeente bevordert de samenhang binnen de wijken en dorpskernen, o.a. via "Dorpsgericht Samenwerken". De Wmo biedt nieuwe kansen om de samenhang en samenwerking op het gebied van wonen, welzijn en zorg te versterken. Iedereen moet mee kunnen doen in de maatschappij. Gemeenten zijn verplicht burgers met beperkingen te compenseren door het treffen van voorzieningen die zelfstandigheid

en onafhankelijkheid vergroten. Een gelijkwaardig vertrekpunt ten opzichte van iemand zonder beperkingen is daarbij het uitgangspunt. Betaalbaarheid voor de laagste inkomensgroepen staat voorop.

Meedoen geldt ook voor het Wmo-beleid. Het Wmo-beleid komt integraal en interactief tot stand. Bij de inspraak worden zowel vragers als aanbieders betrokken. De cliëntenraad Wmo/WWB, dorpsplatforms, verenigingen, vrijwilligersorganisaties en aanbieders zijn belangrijke partners van de gemeente bij het tot stand komen van het beleid en de uitvoering daarvan.

2. Eigen verantwoordelijkheid burgers

De gemeente verwacht van haar burgers dat zij zelf verantwoordelijkheid nemen voor hun eigen leven. Burgers doen zelf, waar mogelijk, het nodige om hun beperkingen op te heffen.

3. Ondersteunen en faciliteren

- De gemeente neemt de taak op zich om mensen die dit zelf niet kunnen wegwijs te maken in een wirwar van regels, het aanbod van voorzieningen en te helpen bij het doorlopen van aanvraagprocedures.
- De gemeente ondersteunt en faciliteert mantelzorgers.
- De gemeente ondersteunt en faciliteert vrijwilligerswerk.

4. Preventie

Voorkomen is beter dan genezen, daarom investeert de gemeente in:

- preventie op het gebied van wonen, huisvesting, jeugdbeleid, welzijn, zorg en gezondheid;
 - vroegtijdig signaleren en naar ondersteuning toeleiden;
 - toegankelijkheid en mobiliteit in de wijken;
 - algemene voorzieningen;
- vrijwilligersdiensten en mantelzorg om het beroep op betaalde zorg te voorkomen;
- collectieve diensten en voorzieningen die de vraag naar individuele zorg kunnen voorkomen.

5. De regierol

De gemeente voert de regie over het lokale aanbod. De gemeente zal dit op verschillende manieren doen:

- zij is verantwoordelijk, richtinggevend en zelf trekker en/of werkt daarbij samen met partners;
- zij is verantwoordelijk en zorgt voor een andere trekker, maar blijft richtinggevend;
- zij is niet direct verantwoordelijk, maar legt haar wensen neer bij een andere organisatie.

6. Het Wmo-beleid

- De gemeente kiest voor kwaliteit en stimuleert innovatie. Bestaande projecten worden waar nodig verbeterd. Ketenaanpak is daarbij een belangrijk instrument. Daar waar leemten zijn vraagt de gemeente organisaties te komen met originele en vernieuwende plannen.
- De gemeente kiest naast een lokale invulling van het Wmo-beleid voor regionale (Noord-Kennemerland) en soms bovenregionale samenwerking (Noord-Holland-noord), afstemming en beleidsvoering.

7. Regellast en subsidiëring

- De gemeente spant zich in bij het vormgeven van de regelingen voor individuele verstrekkingen de regels te beperken. Langedijk zet in op minder regels en goede inhoudelijke beoordeling van zowel individuele aanvragen als van subsidieaanvragen.

- De subsidies die de gemeente krijgt voor de uitvoering van de Wmo-taken blijven tenminste geormerkt voor activiteiten op het gebied van maatschappelijke ondersteuning.
- De gemeente wil met de inzet van subsidiemiddelen bijdragen aan het versterken van basisvoorzieningen en het bevorderen van participatie. Er wordt gestuurd op prestaties via de nieuwe subsidieverordening 2009.

5. DE WMO MOET DE KOMENDE VIER JAAR GROEIEN ALS KOOL

In dit hoofdstuk komen onderwerpen aan bod die een relatie hebben met de prestatievelden van de Wmo. Deze thema's zijn tijdens bijeenkomsten met vertegenwoordigers van organisaties, instellingen, cliëntenraad, dorpsplatforms en raadsleden aan de orde gesteld.

5.1 INFORMATIEVOORZIENING, CLIËNTONDERSTEUNING EN LOKETTEN

In juni 2006 is de nota 'Maatschappelijke Ondersteuning Langedijk, kadernota nieuwe taken' vastgesteld door de gemeenteraad.

Voor prestatieveld 3, informatievoorziening en cliëntondersteuning zijn in deze nota volgende kaders aangegeven.

- Het Wwiz-loket wordt binnen de gemeentelijke organisatie geplaatst.- Loket Langedijk is het centrale loket voor ondersteuning, de maatschappelijke participatie van mensen met een beperking en van hun mantelzorgers.- Het loket helpt cliënten aan een compleet pakket aan producten en diensten die de cliënt nodig heeft en het loket helpt de cliënt door het hele proces tot aan de leveringsafspraken.- Er wordt gewerkt vanuit een integrale benadering.- Langedijk kiest voor een breed loket voor wonen, welzijn, inkomensondersteuning en zorg (wwiz), zover mogelijk inclusief AWBZ en voor zelfstandig leven relevante verzekerde diensten en producten.- Langedijk kiest voor een diep regelloket, waarbij wel specialistisch werk uit kan worden besteed.- Welzijnstichtingen hebben een belangrijke functie in de toeleiding naar het loket via het lokale netwerk en in het ontwikkelen van diensten en activiteiten.- De gemeente zorgt voor goede communicatie en informatie over de beschikbare individuele en collectieve voorzieningen en het Wmo-beleid.

Deze kaders zijn nog steeds van toepassing en geven richting aan het beleid.

In 2006 is er een communicatieplan opgesteld over de invoering van de Wmo door de gemeente. Dit plan is gedeeltelijk uitgevoerd.

Burgers zijn het afgelopen jaar over de Wmo geïnformeerd via 'Langedijk Informeert' en via persoonlijke brieven. Tijdens huisbezoeken door vrijwilligers van de Stichting Welzijn Ouderen is de nodige aandacht besteed aan informatie over gemeentelijke dienstverlening. Op de gemeentelijke website worden mensen uitgebreid geïnformeerd over de Wmo en de dienstverlening. Op regionaal niveau ontwikkelt de GGD in opdracht van gemeenten een digitale Wmo-webwinkel. Tot nu toe zijn er de producten hulp bij het huishouden, hulpmiddelen en voorzieningen in opgenomen.

Clieëntondersteuning vindt alleen nog maar incidenteel plaats. Wanneer mensen niet-gemeentelijke diensten vragen, worden zij 'warm' doorverwezen naar of aangemeld bij de instelling die hen het beste kan helpen. De cliëntondersteuning dient verder gedefinieerd en ontwikkeld te worden.

In 2006 is de notitie 'WWIZ-loket; loket voor wonen, welzijn, inkomensvoorzieningen en zorg' opgesteld. Inmiddels functioneert het loket een jaar.

De gemeente is gestart met het organiseren van een Sociaal Café (om de 6-8 weken). Deelnemers zijn medewerkers van instellingen, werkzaam in en voor Langedijk en medewerkers van het Wmo-team van de gemeente. Het Sociaal Café heeft als doel organisaties en gemeente wederzijds te informeren over het werk, knelpunten en leemten. De samenwerking wordt hierdoor bevorderd.

De gemeente heeft het functioneren van het loket intern geëvalueerd. De verbeterpunten zijn:

- toegankelijkheid: openingstijden aanpassen en telefonische bereikbaarheid vergroten;

- uitbreiding van kennis van de sociale kaart;
- indeling loket (fysiek) om de privacy te verbeteren;
- informatievoorziening.

Het klanttevredenheidonderzoek zal begin 2008 gehouden worden.

5.1.2 Op weg naar Loket Langedijk 2011

Loket Langedijk zal verder uitgroeien tot een diep en breed loket. Daarvoor is nodig dat loketmedewerkers functioneren op HBO-niveau. Dit betekent regelmatige bijscholing, goede samenwerking met instellingen, kennis van de sociale kaart en de juiste attitude.

Langedijk zal een centraal gelegen loket in het gemeentehuis positioneren. Het nu ingerichte loket is een tijdelijke voorziening. De gemeente zoekt naar een definitieve oplossing voor het Wmo-loket. In bijeenkomsten met organisaties is aangegeven dat er wellicht behoefte bestaat aan spreekuren in de kernen. Een uitbreiding met servicepunten in de kernen kan de bereikbaarheid vergroten, vooral voor de kwetsbare groepen. Het bereiken van die groepen kan ook op andere manieren gestalte krijgen, onder meer door outreachend te werken (opzoeken van de doelgroep). De behoefte en haalbaarheid aan servicepunten en vormgeving op meerdere locaties wordt onderzocht tijdens het klanttevredenheidonderzoek dat gehouden wordt in 2008.

Langedijk zal niet alleen een fysiek loket hebben, maar ook een digitaal loket wordt gerealiseerd.

In regionaal verband wordt de WMO-webwinkel uitgebouwd. Deze webwinkel informeert burgers en loketmedewerkers over de dienstverlening en producten van de gemeente en instellingen op het gebied van wonen, (AWBZ-)zorg en welzijn.

De informatievoorziening zal worden uitgebreid met een Wmo-kaart of -kalender en een Wmo-markt, waarvan de intensiteit nog moet worden vastgesteld.

Voor het verbeteren van cliëntondersteuning zal de samenwerking met instellingen die hierin gespecialiseerd zijn zoals SWO, MEE en Het project WonenPlus worden uitgebreid.

Doelstelling 2008-2011

De doelgroep in staat stellen om aanspraak te kunnen maken op voorzieningen waardoor zij zelfstandig kunnen blijven wonen of deel kunnen blijven nemen aan het maatschappelijk verkeer.

Resultaten

2008	De gemeente heeft een klanttevredenheidonderzoek uitgevoerd naar het functioneren van het loket. Daarbij is onderzocht of er behoefte is aan meerdere servicepunten in de kernen (spreekuren loket of informatiepunten).
2008	Op basis van de resultaten van het klanttevredenheidonderzoek en een interne evaluatie zijn aan de raad voorstellen gedaan over eventuele verbeterpunten.
2010	Klanttevredenheid: de klanten zijn tevreden over de dienstverlening van het loket en de bejegening door de loketmedewerkers.
2010	Er is een definitieve oplossing voor de plaats van de baliefunctie van Loket Langedijk.
2008	Er is een bijscholingsplan voor het Wmo-team om de kwaliteit van dienstverlening op peil te houden en de ontwikkelingen bij te houden. Er is een start gemaakt met bijscholing en training.
2008	Het loket is verbreed met de uitvoering van de Wet inburgering.
2008	Er zijn afspraken gemaakt met instellingen om de cliëntondersteuning en de ondersteunende begeleiding verder te ontwikkelen.

2009	Het Sociaal Café is geëvalueerd. Indien wenselijk wordt het concept bijgesteld.
2009	Er is onderzocht welke spreekuren moeten worden opgezet die zinvol zijn voor specifieke doelgroepen (o.a. steunpunt huiselijk geweld).
2009	Er is een Wmo-markt (informatie- en voorlichtingsbijeenkomst) georganiseerd voor inwoners.
2008-2010	De Wmo-webwinkel (sociale kaart met vergelijkingsmogelijkheid) is regionaal verder ontwikkeld, geïmplementeerd en gepromoot.
2009	De gemeente heeft een digitaal Wmo-loket.
2009/2010	De Wmo-site van de gemeente is uitgebreid met informatie over andere Wmo-prestatievelden.
2009	Het communicatieplan Wmo (2006) is geëvalueerd, eventueel bijgesteld en uitgevoerd. Er zijn extra activiteiten opgenomen, zoals het maken van voorlichtingsfolders gericht op verschillende doelgroepen (mantelzorgers, allochtonen etc.).
2008/2009	De gemeente heeft een (brede) voorzieningenkaart zodat burgers weten waar zij terecht kunnen.

5.2 LANGEDIJK OP MAAT; WONEN, LEEFBAARHEID, WELZIJN, ZORG EN INKOMEN

Langedijk is een verstedelijkte plattelandsgemeente en ligt in de directe omgeving van Alkmaar. Langedijk heeft 25.934 inwoners per 30 september 2007. De gemeente kenmerkt zich door een langgerekte lintbebouwing van de kernen Oudkarspel, Noord-Scharwoude, Zuid-Scharwoude, Broek op Langedijk en de afzonderlijke kernen Sint Pancras en Koedijk.

De toenemende vergrijzing heeft gevolgen voor de economie, zorg, huisvesting, dienstverlening en voorzieningen, verkeer en vervoer en ruimtelijke infrastructuur. Daarom dient er een samenhangend beleid gevoerd te worden op het gebied van wonen, welzijn, zorg en inkomen.

5.2.1 Wonen

Bij wonen gaat het niet alleen om het beschikken over een goede woning, maar ook over de sociale aspecten rondom het wonen.

Langedijk heeft in haar prestatieafspraken met de woningcorporaties (Woonvisie 2005-2015) vastgesteld dat er:

- 20% nulredewoningen t/m 2009 in de nieuwbouw wordt gepland
- minstens 10 jongerenwoningen per jaar worden opgeleverd met een huur tot maximaal € 339,00;
- zoveel mogelijk levensloopbestendige woningen worden gebouwd;
- een convenant wordt opgesteld voor wonen en zorg in overleg met de bij de zorg betrokken partijen. Daarbij wordt inhoud gegeven aan de volgende acties:
 - het ontwikkelen van woonservicezones met wijksteunpunten;
 - het leveren van intensieve zorg aan huis in de zogenaamde woonservicezones;
- in bestemmingsplannen ruimte wordt gemaakt voor een beperkt aantal kangoeroewoningen;
- woningen worden opgeplust in samenwerking met woningcorporaties.

5.2.1.1 Met een open blik vooruit kijken

Al deze ontwikkelingen zijn toe te juichen. Toch dwingen de toekomstige ontwikkelingen de gemeente om vooruit te kijken en actie te ondernemen.

De vergrijzing komt eraan. De vraag is of er in de toekomst nog voldoende mantelzorgers en vrijwilligers zijn om te zorgen (zorg en welzijn) voor mensen met een beperking. Andere Europese landen zijn al tegen deze ontwikkeling aangelopen en hebben hierop geanticipeerd. Uit Duitse voorbeelden blijkt dat andere woonvormen en kleine leefgemeenschappen kunnen leiden tot meer betrokkenheid en zorg voor

elkaar. Woonvormen waar verschillende generaties bij elkaar wonen en met elkaar leven bieden perspectief. Mensen hebben er niet alleen iets te halen, maar ook iets te brengen. Men heeft er belang bij om met elkaar samen te leven.

Het gebruik van domotica² en ICT kan ertoe bijdragen dat ouderen en mensen met een beperking (langer) zelfstandig kunnen blijven wonen. Woningcorporaties beginnen er bij grote wooncomplexen al aandacht aan te schenken. De organisatie MEE heeft het project 'Thuisondersteuning via TV' geïnitieerd, als aanvulling op de professionele zorg of ondersteuning aan huis. Cliënten kunnen 24 uur per dag met behulp van afstandsbediening via televisie beeldcontact leggen met een verpleegkundige of begeleider. Mantelzorgers, vrienden en familieleden kunnen tevens via hun computer met de cliënt communiceren. Door de aansluiting op een videonetwerk verwacht een aantal cliënten opname in een verpleeg- of verzorgingshuis te kunnen voorkomen of uit te stellen.

Doelstellingen 2008-2011

- Ouderen en jongeren met fysieke en/of verstandelijke beperking worden zo zelfstandig mogelijk gehuisvest.
- Speciale aandacht voor starters, jonge gezinnen, mensen met lage inkomens en mensen met een zorgbehoefte.
- Differentiatie en keuzemogelijkheden in het woonaanbod en vernieuwingen op het gebied van wonen realiseren.
- Er is voldoende voorraad sociale huur- en koopwoningen.
- De leefbaarheid en veiligheid van dorpskernen en buurten staan voorop.

Resultaten

2008-2011	De gemeente realiseert samen met de woningcorporaties de genoemde prestatieafspraken en maatregelen uit de woonvisie.
2008-2011	Er wordt gestreefd naar een groei van kangoeroewoningen (afhankelijk van de behoefte).
2008	Er zijn uitvoeringsafspraken gemaakt over het indiceren en toekennen van kangoeroewoningen
2009	De gemeente heeft in samenwerking met organisaties nieuwe woon- en samenlevingsvormen verkend en de haalbaarheid daarvan, zoals onder meer gerealiseerd in Duitsland.
2009	Op basis van de bevindingen zijn met betrokken partijen prestatieafspraken gemaakt over het realiseren ervan.
2010	De gemeente heeft de mogelijkheden onderzocht van het toepassen van domotica en ICT om het zelfstandig wonen van mensen te bevorderen en heeft aanbevelingen voor de toekomst gedaan.
2008-2011	In de gemeente Langedijk is jaarlijks maximaal 5% van het vrijkomend woningaanbod aangewend voor bijzondere doelgroepen.

5.2.2 Leefbaarheid

De gemeente zorgt voor leefbare wijken en kernen met voldoende basisvoorzieningen. Eén van de doelstellingen van de Wmo is om betrokkenheid van burgers bij de samenleving en van burgers onderling te vergroten. Sociale samenhang en saamhorigheid tussen jong en oud, gezonde burgers en burgers met een beperking en tussen allochtoon en autochtoon. Voor de gemeenten ligt er een uitdaging op het gebied van het versterken van deze sociale samenhang. De gemeente kan dit alleen

² Huiselijke elektronica. Domotica omvat alle apparaten en infrastructuren in en rond woningen, die elektronische informatie gebruiken voor het meten, programmeren en sturen van functies ten behoeve van bewoners en dienstverleners.

verwezenlijken in samenwerking met de burgers en instellingen, organisaties, kerken en moskeevereniging in Langedijk.

5.2.2.1 Leefbaarheid, veiligheid en dorpsbeheer

In de gemeente Langedijk zijn vier dorpsplatforms opgericht. Zij richten zich op de verbetering van de leefbaarheid in de dorpskernen.

In alle dorpskernen zijn samenwerkingsafspraken gemaakt over het beheer van de openbare ruimte, veiligheid, afstemming van activiteiten en het verbeteren van de communicatie en sociale contacten. Dit is het resultaat van dorpsgericht samenwerken.

Via deze convenanten wordt de samenwerking geregeld tussen politie, woningcorporaties, gemeente en bewoners. Hieronder vallen ook gesprekken met scholen, andere partijen (o.a. Jeugd- en Jongerenwerk) en het opzetten van dorpsnetwerken gekoppeld aan het project WonenPlus en dorpsplatforms.

Conform het vastgesteld beleid voor dorpsgericht samenwerken worden dorpsplannen opgesteld met concrete maatregelen en afspraken over verantwoordelijkheden, planning, terugkoppeling en bijstelling. Over het onderhoud van de omgeving zijn op sommige locaties afspraken gemaakt met de bewoners. Dit is onder andere opgenomen in de dorpsplannen, die voor twee kernen (Noord-Scharwoude en Sint Pancras/Koedijk) zijn opgesteld. In 2008 zullen voor nog twee kernen dergelijke plannen worden opgesteld.

In Langedijk wonen relatief niet veel mensen die niet uit Nederland afkomstig zijn. Allochtone inwoners zijn uitgenodigd deel te nemen aan dorpsplatforms, maar hebben nog maar beperkt deelgenomen. Het is nu de wens van de Islamitische vereniging om ook deel uit te maken van de dorpsplatforms en dorpsnetwerken.

In het kader van 'Duurzame Veiligheid' is een startnotitie geschreven. Jeugd&Veiligheid is daarin opgenomen en zal integraal vanuit de daarin genoemde thema's worden opgepakt.

Doelstellingen 2008-2011

De gemeente

- bevordert de leefbaarheid, veiligheid en vermindering van overlast;
- schenkt aandacht aan de inrichting van de openbare ruimte, waarbij extra aandacht is voor spel-/speel-/trapveldjes;
- zorgt voor een veilige infrastructuur om veilig te fietsen, wandelen, trimmen en skeeleren;
- stimuleert dorpsgericht samenwerken;
- zorgt voor gedifferentieerde wijken (sociale netwerken, uitdaging tot contact);
- bevordert ontmoeting, contact, participatie en particulier initiatief;
- ontwikkelt in dorpskernen wijksteunpunten of multifunctionele gebouwen.

Resultaten

2008	De gemeente heeft de dorpsplannen voor Broek op Langedijk/Zuid-Scharwoude en Oudkarspel gerealiseerd.
2008	De gemeente realiseert de dorpsnetwerken.
2008	Allochtonen zijn uitgenodigd voor deelname aan de dorpsplatforms en dorpsnetwerken.
2008-2011	De dorpsplannen worden uitgevoerd.
2010	Er is een veilige infrastructuur op het gebied van fietsen, wandelen, trimmen en skeeleren (met name realiseerbaar in nieuwbouwprojecten)
2010	Bewoners ervaren in 2010 minder overlast van jongeren dan in 2007.
2008-2010	Het aantal inwoners dat zich in georganiseerd verband inzet (ca. 200) voor de wijk blijft in deze periode minstens gelijk.

5.2.3 Welzijn, zorg en voorzieningen

Mensen met een beperking kunnen prettig wonen als er op het gebied van welzijn en zorg passende voorzieningen zijn.

Er zijn weinig voorzieningen op het gebied van vrijetijdsbesteding voor mensen met beperkingen, verstandelijk gehandicapten, doven en blinden.

Vereenzaming van mensen is een probleem. Oorzaken van vereenzaming kunnen zijn: armoede, werkloosheid, psychische of lichamelijke problemen, gebrek aan sociale vaardigheden. Zij participeren niet en zijn soms op een zijspoor in de maatschappij terecht gekomen. Door deze groepen op te zoeken, te stimuleren om mee te doen en door een passend aanbod voor hen te ontwikkelen, wordt voorkomen dat zij in een isolement blijven verkeren.

5.2.3.1 Zit Langedijk goed in de voorzieningen?

Er is in Langedijk geen brede welzijnsvoorziening of voorziening voor sociaal cultureel werk met een aanbod voor alle leeftijdsgroepen.

Langedijk zet wel woonzorg- of woonservicezones, wijksteunpunten en brede scholen op. Een wijksteunpunt (De Binnemikke) en de accommodaties voor drie brede scholen zijn al gerealiseerd. Een tweede wijksteunpunt wordt gepland en de vierde brede school (voortgezet onderwijs) wordt gerealiseerd in 'de Binding'. Er loopt een breed accommodatieonderzoek in Sint Pancras en Oudkarspel.

De vraag is welke voorzieningen (dienstverlening en activiteiten) er in welke accommodaties het beste kunnen worden aangeboden. Om ervoor te zorgen dat de accommodaties goed benut worden, dient duidelijk te zijn welke voorzieningen op welke plek het meest effectief zijn. Het is niet altijd financieel haalbaar om alle voorzieningen in de kernen onder te brengen. Voorzieningen die wel centraal gevestigd worden (bijv. de bibliotheek in 'de Binding') zullen goed toegankelijk en bereikbaar moeten zijn, ook met het openbaar vervoer.

Het verdient de voorkeur voorzieningen zoveel mogelijk in de dorpskernen te vestigen. Multifunctionele gebouwen met een breed cluster van voorzieningen in iedere kern kunnen het verschil maken voor inwoners met een beperking. Met het zorg- en welzijnsaanbod in de buurt zijn voorzieningen toegankelijker. Er ontstaan meer sociale contacten waardoor de eenzaamheid vermindert. De leefbaarheid wordt in stand gehouden en de betrokkenheid bij elkaar wordt groter. Ook voor de ondersteuning van particuliere initiatieven vormen multifunctionele voorzieningen in dorpskernen een goede basis.

De behoefte aan het soort voorzieningen per kern moet geïnventariseerd worden. Afhankelijk van de bevolkingssamenstelling kunnen de behoeften per kern wisselend zijn.

Basisvoorzieningen die passen in een kern zijn:

- maaltijdvoorzieningen in restaurant binnen multifunctionele accommodatie en aan huis;
- diensten bij wonen met zorg;
- ondersteuning van overbelaste mantelzorgers;
- ontmoetingsplaats voor inwoners;
- activiteiten op het gebied van recreatie, beweging, educatie en creativiteit gericht op alle bevolkingsgroepen (kinderen, jongeren, volwassenen en ouderen). Deze activiteiten dienen ook toegankelijk te zijn voor mensen met een beperking;
- specifieke dienstverlening voor ouderen en mensen met een beperking (thuiszorg, dagopvang, een geheugenspreekuur voor ouderen, ouderenconsultatie, etc.);

- vraagbaak-, signaal-, informatie- en adviesfunctie (loket, servicepunt) vervuld door vrijwilligers van het dorpsnetwerk, professionele organisaties en eventueel de gemeente.

In de gemeente Langedijk beginnen verzorgingshuizen, die zowel intra- als extramura- le zorg bieden, te kampen met wachtlijsten voor intramurale zorg. De gemeente kan voor haar burgers een signalerende functie vervullen en stimuleren dat er voldoende zorgcapaciteit aanwezig is voor mensen die niet meer zelfstandig kunnen wonen.

Doelstellingen 2008-2011

De gemeente

- stimuleert gedifferentieerde wijken (bewoners en woonvormen);
- bevordert ontmoeting, contact, participatie en particuliere initiatieven;
- bevordert de toegankelijkheid van welzijnsactiviteiten voor mensen met een beperking.
- stimuleert dorpsgericht samenwerken en dorpsnetwerken;
- ontwikkelt in dorpskernen wijksteunpunten of multifunctionele accommodaties (belangrijke (basis)welzijnsvoorzieningen zijn in de kernen aanwezig);
- stimuleert en faciliteert activiteiten in deze gebouwen;
- signaleert wanneer er onvoldoende capaciteit is voor intramurale zorg in verzorgingshuizen en kaart dit aan bij de betreffende instellingen;
- betreft vrijwilligers(organisaties) bij de organisatie en bij de uitvoering van de activiteiten en dienstverlening in de multifunctionele accommodaties.

Resultaten

2010	De gemeente heeft een tweede wijksteunpunt (Kerklaan) en een vierde brede school in 'de Binding' gerealiseerd.
2008	De gemeente heeft onderzoek verricht naar de benodigde en relevante voorzieningen voor alle leeftijdscategorieën/doelgroepen in multifunctionele accommodaties in de kernen. Zij heeft maakt op basis van de uitkomsten een plan van aanpak gemaakt. Hierbij is tevens de rol van vrijwilligers uitgewerkt.
2009-2010 e.v.	Uitvoering van het plan van aanpak op basis van de resultaten van het onderzoek naar voorzieningen en accommodaties.
2008-2011	De gemeente heeft met verzorgingshuizen overlegd over het tekort aan intramurale verzorgingshuisplaatsen met als doel het tekort op te heffen en alternatieve woon- en zorgvormen te ontwikkelen.

5.2.3.2 Vrijwilligers maken het verschil

Vrijwilligerswerk is de smeerolie en ook de brandstof voor al die organisaties waarin burgers participeren. Zonder vrijwilligersorganisaties geen participatie, integratie en sociale cohesie, ofwel: vrijwilligerswerk is en blijft 'het cement van de samenleving'. De jachtigheid van het moderne bestaan heeft als tegenhanger stabiliteit, ontmoeting, ontspanning, verzorging en avontuur nodig. Het is namelijk onwenselijk en niet betaalbaar om alles met professionals uit te voeren. Professionals kunnen een ondersteunende en coördinerende rol vervullen. Het zijn de vrijwilligersorganisaties die een belangrijke functie kunnen vervullen bij het realiseren, organiseren en uitvoeren van activiteiten.

Dit alles kan niet zonder de onvoorwaardelijke steun van de gemeente. Voorwaarde is dan wel dat er een goed vrijwilligersbeleid is ontwikkeld en dat vrijwilligers ondersteund en gefaciliteerd worden. Zij hebben een eigen stek en de beschikbaarheid over noodzakelijke middelen nodig.

Er zijn al veel mensen die zich inzetten voor een leefbaar Langedijk. Sport- en bewegingsaanbieders (vooral verenigingen) hebben een groot reservoir aan vrijwilligers. Toch is of lijkt het vrijwilligerstekort een probleem te worden, vooral de

aanwas van jonge vrijwilligers. Organisaties in Langedijk denken dat de groep vrijwilligers zich niet of nauwelijks meer uitbreidt. Als de oudere vrijwilligers stoppen, loopt het tekort nog meer op. Er zijn verschillende oorzaken aan te wijzen die het tekort aan vrijwilligers doen toenemen. Individualisering speelt een rol. Veel mensen zijn belast met werk en zorgtaken. Vrijwilligers van tegenwoordig krijgen veel meer verantwoordelijkheid. Ook dit kan belemmerend zijn voor de aanwas van vrijwilligers.

Er is echter nog een potentieel aan ouderen dat vrijwilligerswerk zou kunnen doen. Velen zijn na hun pensionering vaak nog jarenlang actief. Hun kennis en ervaring hoeft niet verloren te gaan en kan benut worden (bijvoorbeeld in een Gildeproject³).

Beleid gemeente Langedijk

Wellicht vraagt de huidige tijd een frisse en nieuwe kijk op het vrijwilligerswerk. Vrijwilligerswerk in combinatie met het belang dat men er bij heeft, is een niet te verwaarlozen aspect (bijvoorbeeld ouders die helpen bij de sportactiviteiten van hun kinderen). In iedere leeftijdsfase past een ander soort vrijwilligerswerk. Of er een feitelijk tekort is aan vrijwilligers in Langedijk is nog niet onderzocht.

De gemeente zet nu in op burgerschap en maatschappelijke participatie. Het verrichten van vrijwilligerswerk is een vorm van maatschappelijke participatie. Vrijwilligerswerk heeft een grote maatschappelijke waarde, weerspiegelt de mate van lokale gemeenschapszin, en geeft signalen af over terreinen en thema's waar gemeentelijke betrokkenheid gewenst is. In het kader van de Wmo kan het opzetten van een integraal vrijwilligerswerkbeleid een nieuwe impuls geven aan het vrijwilligerswerk in Langedijk

Integraal vrijwilligerswerkbeleid

Onder integraal vrijwilligerswerkbeleid wordt beleid verstaan dat in samenspraak en samenhang met diverse gemeentelijke beleidssectoren wordt ontwikkeld en uitgevoerd. De praktijk van alledag voor vrijwilligersorganisaties toont het belang van integraal vrijwilligerswerkbeleid aan.

Integraal vrijwilligersbeleid is gericht op een samenhangende aanpak van knelpunten en kansen, verankering, objectiviteit en continuïteit, en tot slot op uitvoerbaarheid en transparantie. Vanzelfsprekend is dergelijk beleid bedoeld om betere resultaten te bereiken en daarmee de klanttevredenheid te vergroten.

Doelstellingen 2008-2011

- Participatie en vrijwilligerswerk bevorderen en faciliteren.
- Het huidige vrijwilligerswerk een nieuwe impuls geven.
- Vrijwilligersorganisaties betrekken bij beleid en uitvoering van Wmo-prestatievelden.

Resultaten

2009	Er is onderzocht hoeveel vrijwilligers er actief zijn en waar.
2009	De gemeente heeft vrijwilligersbeleid vastgesteld waarin de faciliteiten zijn uitgewerkt.
2010	De gemeente heeft onderzocht: <ul style="list-style-type: none"> - op welke manier nieuwe en evt. jongere vrijwilligers kunnen worden geworven; - welke vrijwilligersorganisaties een (vernieuwende) bijdrage kunnen leveren aan het Wmo-beleid en de uitvoering daarvan; - welke ondersteuning en faciliteiten vrijwilligers in de kernen en buurten nodig hebben om goed te kunnen functioneren. Op basis van de resultaten wordt een plan van aanpak gemaakt.
2010	De gemeente heeft onderzocht welke vormen van vrijwilligerswerk kunnen

³ Een project waarbij ouderen specifieke kennis en vaardigheden doorgeven aan jongere mensen.

	bijdragen aan een nieuwe impuls. Hierbij worden ook de mogelijkheden meegenomen als het opzetten van een vrijwilligersbank en vrijwilligersvacaturebank of het aansluiten bij een bank van een buurgemeente. Op basis van de resultaten is een plan van aanpak gemaakt.
--	---

5.2.3.3 Coördinatie, samenwerking en samenhang; niet iedereen z'n eigen eiland.

Er is bij de inventarisatie geconstateerd dat de samenwerking, afstemming, communicatie en samenhang tussen (vrijwilligers)organisaties en instellingen nog niet optimaal is. Er wordt nog te veel langs elkaar heen gewerkt.

Er is behoefte aan ondersteuning van initiatieven die er volop zijn in de kernen. Veel signalen slijpen weg. De terugkoppeling door de gemeente vindt nog te weinig plaats en de effecten van al die samenwerking zijn niet altijd zichtbaar. Dit kan leiden tot een geringere motivatie om betrokken te blijven bij de buurt.

De gemeente vervult op dit moment een regiefunctie, die verstevigd kan worden.

Zo kan ketenregie op gemeenteniveau bijdragen aan verbetering van de samenwerking, samenhang en dienstverlening.

Door activiteiten en samenwerking in de dorpskernen te coördineren kan er veel verbeteren: coördinerende en ondersteunende werkzaamheden die gericht zijn op het faciliteren van de sociale infrastructuur. Het werven en ondersteunen van vrijwilligers, het verbeteren van de afstemming tussen organisaties en instellingen en daarmee de samenwerking, het bieden van ondersteuning bij de opstartfase van initiatieven, zijn wezenlijke taken.

Ook de inzet van combinatiefuncties in de brede scholen⁴ kan uitkomst bieden. Dit zijn functies waarbij mensen in verschillende sectoren (onderwijs, sport, cultuur) werken, maar in dienst zijn van één werkgever. Denk bijvoorbeeld aan een muziekdocent die lesgeeft op de muziekschool én op de brede school.

Vanaf 2008 worden vanuit de landelijke overheid extra middelen beschikbaar gesteld om de samenhang tussen brede scholen, sport en cultuur te realiseren.

De coördinatie kan goed gekoppeld worden aan een brede welzijnsinstelling. Deze is er niet in Langedijk. Een welzijnsinstelling kan onderdak bieden aan meerdere werksoorten (instellingen) die nu nog los van elkaar opereren of die er nog niet zijn. Het opzetten van een dergelijke welzijnsinstelling of nog beter; het ombouwen van bestaande instellingen tot een brede welzijnsinstelling met een deskundig bestuur kan op termijn bijdragen aan het verbeteren van de samenhang. Het is niet nodig om veel professionals in te zetten. Door toe te werken naar een netwerksamenleving kan de rol van professionals worden teruggebracht tot een actieve terughoudendheid. Zij ondersteunen mensen 'met de handen op de rug'. Zij helpen de burger problemen zelf of met behulp van onderlinge sociale verbanden op te lossen. Zij vormen een aanvulling op informele aanbieders als vrijwilligers en mantelzorgers. Pas wanneer dit niet werkt, bieden de organisaties professionele zorg of ondersteuning. Creatieve professionals ondersteunen de initiatieven en organisatiekracht van bewoners in de kernen.

De gemeente zal een model ontwikkelen dat haalbaar is en moet leiden tot een verbetering van de samenhang, coördinatie en samenwerking.

Doelstellingen 2008-2011

De samenhang, samenwerking en afstemming tussen (vrijwilligers)organisaties en instellingen verbeteren.

⁴ Brede scholen zijn scholen die samenwerken met andere instellingen zoals kinderopvang, sportverenigingen, welzijnswerk of muziekschool. Ze dragen volgens het kabinet in hoge mate bij aan sociale samenhang.

Resultaten

2009/2010	De gemeente heeft onderzocht welk model het beste in Langedijk gerealiseerd kan worden voor het verbeteren van de samenhang, samenwerking, ondersteuning en facilitering. Hierbij zijn bovengenoemde opties betrokken.
-----------	--

5.2.3.4 Jeugdwelzijn

In het 4-jaren beleidsplan WMO zijn met name de prestatievelden 1 en 2 verstrekkend voor het jeugdbeleid. Deze prestatievelden kunnen worden vertaald naar algemene - en preventieve voorzieningen voor kinderen, jeugdigen met opgroei problemen of ouders met opvoedproblemen.

Dit laatste beleidsterrein geldt als aanvulling op de taken die in andere wetgeving zijn vastgelegd, zoals de leerplichtwet en de Wet collectieve preventie volksgezondheid.

In Langedijk vinden er voor kinderen en jeugd activiteiten plaats op het gebied van preventie (netwerk jeugdhulpverlening), educatie en spelen gericht op taalachterstand (op scholen en peuterspeelzalen) en steunpunt opvoeding. Langedijk heeft een professioneel peuterspeelzaalbeleid.

Binnen het netwerk jeugdhulpverlening werkt het protocol privacybescherming belemmerend. Hiervoor moet een oplossing worden gevonden. Ook is geconstateerd dat het netwerk frequenter bijeen moet komen.

Voor jongeren zijn er weinig activiteiten in Langedijk. Er is gebrek aan ruimte voor jongeren in de kernen (straat) en in accommodaties. Allochtone jongeren, die lange tijd niet hebben kunnen deelnemen aan het jongerenwerk, verdienen ook een ontmoetingsplek.

De raad heeft in november 2007 een kadernotitie Jeugd en Jongerenwerk vastgesteld. In het eerste kwartaal van 2008 wordt het jeugd en jongerenwerk 'in een nieuw jasje' gegund aan een andere instelling.

Jongerenwerk in een gemeente is onderdeel van positief jeugdbeleid. Jongerenwerk is een algemene basisvoorziening, met name voor de leefbaarheid, vrijetijdsbesteding én participatie van jongeren. Jongerenwerk gaat uit van talenten en kansen van de jeugd- en jongeren. Jongerenwerk ondersteunt en activeert jongeren in de leeftijd van 12 tot 23 jaar in het organiseren van activiteiten in de vrije tijd. Het stimuleert jongeren om meer in beweging te komen en/of te enthousiasmeren op cultureel en maatschappelijk gebied. Brengt jongeren bij elkaar, daagt ze uit en begeleidt ze in hun ontwikkeling. Stimuleert ze om bij de maatschappij betrokken te zijn en hun deelname aan het sociale en culturele leven te vergroten.

In de kadernotitie Jeugd en Jongerenwerk zijn de hieronder genoemde speerpunten vastgesteld voor de jeugd van 12 jaar en ouder:

- participatie van jeugd en jongeren in de samenleving, door middel van het realiseren van een gemeentelijke jongerenwebsite en participatieplatforms;
 - ruimtelijke ordening: het maken van een speelruimtebeleidsplan;
 - de bestaande overlegstructuur en aanpak van overlast van hangjongeren verbeteren en inbedden binnen het integrale Veiligheidsbeleid van de gemeente;
 - in het kader van jeugd&veiligheid het ontwikkelen en vaststellen van een beleidslijn voor preventie en aanpak van radicaliserende jeugdgroepen; integratie van autochtone en allochtone jeugd;
 - het ontmoedigen van alcohol- en drugsgebruik (zie lokaal gezondheidsbeleid).
- Het Jeugd- en jongerenwerk is betrokken partij bij het realiseren hiervan.

De raad heeft in de kadernotitie eisen aan het werk gesteld, kerntaken en randvoorwaarden vastgesteld.

Belangrijk aandachtspunt is dat jongeren een meer geïntegreerde activiteitenplek krijgen in de Langedijkse gemeenschap. De multifunctionele gebouwen zijn er ook voor hen.

Het jongerenwerk werkt vraaggericht. Het zal inspringen op de behoefte van alle jongeren. Om te voorkomen dat allochtone jongeren buiten de samenleving komen te staan zal onderzocht worden of zij willen deelnemen aan (weerbaarheids)trainingen. Zij moeten vaak meer moeite doen om een stageplaats en betaald werk te krijgen.

Wanneer ouders problemen hebben met de opvoeding van kinderen, of er sprake is van sociaal medische problemen en gedragsproblemen moeten zij ergens terecht kunnen.

Landelijk wordt er ingezet op de ontwikkeling van Centra voor Jeugd en Gezin (CJG). De gemeente Langedijk springt op deze ontwikkeling in.

Er zal een startnotitie geschreven worden over de ontwikkeling van een Centrum voor Jeugd en Gezin. Daarbij wordt ook aandacht gevraagd voor de dienstverlening aan allochtone gezinnen. Op welke wijze wordt de taal- en cultuurbarrière geslecht?

Het Centrum voor Jeugd en Gezin is er voor iedereen met opvoed- en opgroevragen.

Het centrum kan de volgende functies bundelen:

- het basistakenpakket van de Jeugdgezondheidszorg;
- sociaal medische indicaties voor kinderdagverblijven, bij een gastouder of buitenschoolse opvang, plaatsingen op een peuterspeelzaal;
- verloskundige zorg;
- schakelfunctie Zorg- en adviesteam;
- preventief jeugdbeleid bestaande uit vijf functies en het verzorgen van een regierol bij het aanbrengen van samenhang tussen deze functies:
 1. informatie en advies;
 2. signaleren van problemen;
 3. toegang tot het hulpaanbod;
 4. licht pedagogische hulp;
 5. coördinatie van zorg.

Andere ontwikkelingen gerelateerd aan jeugdbeleid waar nog verder beleid voor wordt ontwikkeld, zijn de lokaal educatieve agenda en de coördinatie van Brede Scholen.

Doelstelling 2008-2011

De gemeente Langedijk creëert gunstige omstandigheden voor alle kinderen en jongeren in Langedijk, zodat zij zich in een vloeiende lijn kunnen ontwikkelen tot volwaardige deelnemers aan het maatschappelijke leven. Door het ontwikkelen van preventief jeugdbeleid en door invulling te geven aan het Centrum voor Jeugd en Gezin streeft de gemeente naar een gesloten keten van jeugdzorg.

Resultaten

2008-2011	Het huidige beleid en activiteiten (activiteiten peuterspeelzalen, educatieve activiteiten) als genoemd in de bijlage onder prestatieveld 2 worden gecontinueerd, eventueel bijgesteld of verbeterd.
2008	Er zijn afspraken gemaakt over het frequenter bijeenkomen van het netwerk jeugdhulpverlening.
2008-2011	De kadernotitie Jeugd & Jongerenwerk wordt uitgevoerd.
2009	Er is een onderzoek naar behoeften (welzijn, vrije tijdsbesteding, sport en educatie) gedaan onder jongeren.
2010	In alle kernen is er voor alle jongeren een plek gerealiseerd voor (interculturele) ontmoeting en activiteiten.
2008	De startnotitie Centrum voor Jeugd en Gezin is gereed.
2010	Het Centrum voor Jeugd en Gezin is gerealiseerd.
2010	Er is een sluitende zorgstructuur voor jeugdigen van 0 t/m 23 jaar.
2010	Ouders, jeugdigen en professionals zijn tevreden over de beschikbaarheid, bereikbaarheid en toegankelijkheid van voorzieningen op het terrein van opvoeden en opgroeien

5.2.3.5 Zorg en welzijn voor mensen met een beperking

De ondersteuning voor mensen met een beperking is in de nota Maatschappelijke Ondersteuning Langedijk, kadernota 'nieuwe taken' in juni 2006 vastgesteld door de gemeenteraad. De kaders die aangegeven zijn voor prestatievelid 6, de zorg voor individuele voorzieningen, zijn als volgt:

- Aanbieders (waaronder gemeente) zijn verantwoordelijk voor het bieden van een samenhangend integraal dienstenpakket.
- Langedijk reguleert de inzet van alphahulp en professionele krachten.
- Langedijk sluit aan bij de bestaande inhoud van het product huishoudelijke verzorging (zie kader) met uitzondering van het product "bereiden van warme maaltijden".
- De gemeente Langedijk werkt bij de aanbesteding van hulp bij het huishouden samen met gemeenten in de regio Noord-Holland noord.
- Cliënten mogen een voorkeur aangeven voor één van de door de gemeente gecontracteerde aanbieders, deze voorkeur wordt waar mogelijk gevolgd.
- De gemeente neemt de nu gebruikte criteria om van inwonenden te verlangen huishoudelijke taken te verrichten over in de Wmo.
- De gemeente stimuleert en ondersteunt mantelzorg en vrijwilligerszorg door anderen dan huisgenoten, maar vereist het niet.
- De gemeente voert een eigenbijdrageregeling in voor de huishoudelijke verzorging in de Wmo en blijft binnen de landelijk gestelde maxima.
- Langedijk herijkt de eigenbijdrage voor Wvg-voorzieningen.
- De beste vorm van aanbesteding wordt onderzocht, waarbij regionale samenwerking tot de mogelijkheden behoort.

Deze kaders geven ook in de planperiode 2007-2011 richting aan het beleid.

Mensen met een beperking kunnen ondersteuning aanvragen in de vorm van:

- hulp bij het huishouden;
- hulpmiddelen en voorzieningen;
- *vervoersvoorzieningen*;
- *woonvoorzieningen en -aanpassingen*
- een financiële compensatie (wanneer zij een inkomen hebben onder een bepaalde norm en voorzieningen niet kunnen betalen).

In 2009 wordt de functie ondersteunende begeleiding voor mensen met psychosociale problemen naar de gemeente overgeheveld. De voorbereidingen voor de implementatie zullen in 2008 starten. Tevens maakt de gemeente in 2008 afspraken met MEE over cliëntondersteuning.

Mensen met een beperking en hun mantelzorgers worden in Loket Langedijk geholpen met informatie, advies en aanvragen van producten en diensten ten behoeve van de maatschappelijke participatie. Zij hebben een ruime keuze in aanbieders van huishoudelijke zorg. Langedijk heeft geparticipeerd in een regionale aanbesteding. Voor Langedijk zijn 11 zorgaanbieders gecontracteerd. Mensen kunnen kiezen uit zorg in natura of uit een persoonsgebonden budget (PGB). Dit geldt ook voor hulpmiddelen en voorzieningen.

De gemeente heeft invulling gegeven aan het Persoonsgebonden budget (PGB). Het PGB is een geldbedrag waarmee gebruikers zelf zorg, voorzieningen en hulp kunnen inkopen. Dit PGB kan verstrekt worden voor huishoudelijke verzorging, een rolstoel of scootmobiel en voor een woonvoorziening. In 2008 zal een evaluatie plaatsvinden van de toekenning en levering van hulp bij het huishouden en in 2009 van individuele voorzieningen. Hierbij zal ook gekeken worden naar de werking en bijzonderheden rondom het PGB. Vooruitlopend daarop zijn de PGB's voor hulp bij het huishouden vanaf 1 januari 2008 verhoogd.

De gemeente Langedijk schenkt ook aandacht aan mobiliteit binnen de wijk. Mensen moeten voorzieningen kunnen bereiken met een rolstoel, rollator en scootmobiel. De stoepen zijn hierop aangepast en openbare gebouwen zijn voor een groot deel toegankelijk gemaakt. De toegankelijkheid van sportaccommodaties is niet overal

optimaal. De belemmeringen zullen moeten worden weggenomen. De individuele voorzieningen die de gemeente verstrekt moeten sport en beweging mogelijk maken voor mensen met een beperking. De verstrekking van een sportrolstoel draagt hieraan bij. Er zijn ook andere hulpmiddelen die van belang zijn voor het uitoefenen van de sport. Bij de evaluatie en bijstelling van het verstrekkingsboek Wmo en besluit Wmo zullen andere mogelijkheden overwogen worden.

Welzijnsvoorzieningen zijn belangrijk voor mensen met een beperking. Zij kunnen een beroep doen op de dienstverlening van de Stichting Welzijn Ouderen en het project WonenPlus (SWO). Deze bieden een aantal collectieve diensten aan waardoor mensen langer zelfstandig kunnen blijven wonen. Het welzijnswerk vervult een belangrijke taak in het opsporen en signaleren van behoefte aan ondersteuning. Het verdient aanbeveling om dit pakket onder de loep te nemen en te onderzoeken of het uitgebreid kan worden met nieuwe (indicatievrije) collectieve diensten en voorzieningen. Hiermee wordt voorkomen dat mensen onnodig een beroep doen op individuele voorzieningen.

De gemeente heeft met woningcorporaties prestatieafspraken gemaakt om in huurwoningen voorzieningen aan te brengen, zodat mensen met een beperking hiervoor niet meer individueel een beroep hoeven te doen op de gemeente.

Door de Wmo is het niet meer logisch alleen beleid gericht op ouderen uit te voeren. Op landelijk niveau wordt er verwacht dat mensen in ieder geval tot hun 65e jaar doorwerken. De huidige dienstverlening richt zich op het ogenblik al op 55-plussers. Het professionele welzijnswerk kan beter worden uitgebreid met activiteiten en dienstverlening voor mensen met een beperking en chronisch zieken, niet gebonden aan een leeftijd.

De toename van de vergrijzing zal met zich meebrengen dat een stijgend aantal mensen te maken krijgt met dementie. Om dit goed op te kunnen vangen is het noodzakelijk dat er ketenzorg gerealiseerd wordt. Een geheugensteunpunt kan een uitkomst zijn om mensen die beginnend dement zijn te ondersteunen en anderen met slechts geheugenproblemen gerust te stellen. Het is aan te bevelen dat een dergelijk steunpunt gekoppeld wordt aan een bureau voor ouderenconsultatie.

Het contact met huisartsen in Langedijk is gelet op de bovengenoemde ontwikkelingen te beperkt. Artsen kunnen een belangrijke functie vervullen in de keten. Er zal contact met hen moeten worden gelegd om te bespreken welke rol zij kunnen en willen vervullen om de dienstverlening van de gemeente aan burgers te verbeteren.

In Nederland en ook in Langedijk zullen er mensen zijn die onvoldoende kunnen lezen of schrijven. Analfabetisme kan een grote belemmering vormen bij het meedoen. Het kan leiden tot problemen op het werk en in de privé-sfeer. De voorzieningen zijn aanwezig in de regio, maar het gebruik ervan kan door de gemeente nog meer gestimuleerd worden.

Doelstellingen 2008-2011

- Mensen die zorg en ondersteuning nodig hebben, worden toegeleid naar passende zorg en dienstverlening.
- De gemeente biedt ondersteuning aan mensen met een beperking door hulp bij het huishouden en hulpmiddelen en voorzieningen.
- Aanbieders zijn verantwoordelijk voor het bieden van een samenhangend integraal dienstenpakket voor mensen met een beperking.
- De gemeente stimuleert ketenzorg.
- Openbare gebouwen zijn toegankelijk.
- De gemeente stimuleert deelname aan alfabetiseringscursussen.
- De gemeente stimuleert en ondersteunt mantel- en vrijwilligerszorg.

Resultaten

2007/2008	De gemeente heeft prestatieafspraken gemaakt met de woning corporaties over het aanbrengen van voorzieningen in huurwoningen.
2008	De verordening, het besluit en verstrekkingenboek Wmo zijn geëvalueerd en waar nodig bijgesteld.
2008	Het regionaal klanttevredenheidonderzoek (gestart in 2007) hulp bij het huishouden is afgerond, geëvalueerd en er zijn aanbevelingen gedaan voor verbetering.
2008	Er zijn afspraken gemaakt met MEE over de cliëntondersteuning.
2008	De functie ondersteunende begeleiding (vanuit Awbz) is ontwikkeld
2007/2008	Er heeft een klanttevredenheidonderzoek plaatsgevonden over hulpmiddelen en voorzieningen
2008-2011	De gemeente blijft samenwerken met de gemeenten in de regio op het gebied van aanbesteding en contractbeheer van individuele voorzieningen.
2008/2009	De gemeente heeft het bereik van en aanbod aan mantelzorgers (zie hoofdstuk 6.1.1) verbeterd
2008	De gemeente heeft overleg met huisartsen geïnitieerd om elkaar te informeren over de mogelijkheden van dienstverlening.
2009	De nota sportbeleid is gereed. Hierbij is aandacht besteed aan de verbetering van de toegankelijkheid van sportaccommodaties.
2009	De gemeente heeft een plan van aanpak gemaakt om mensen toe te leiden naar alfabetiseringscursussen. Dit plan wordt vervolgens uitgevoerd.
2009/2010	De gemeente heeft in samenwerking met welzijninstellingen onderzocht welke nieuwe collectieve voorzieningen kunnen worden ontwikkeld voor mensen met een beperking.
2008/2009	De gemeente heeft in 2008 deelgenomen aan het bovenregionale project 'de geheugenbus' en heeft in 2009 onderzocht of een geheugensteunpunt en de functie ouderenconsultatie structurele voorzieningen dienen te worden .

5.2.4 Inkomen; Wmo en de Wet werk en bijstand

Om mensen mee te laten doen, moet er afstemming zijn tussen de Wmo en WWB (Wet Werk en Bijstand), zoals re-integratiebeleid, minimabeleid en schuldhelpverlening.

Op landelijk niveau (het kabinet en de VNG) zijn er afspraken gemaakt over een gezamenlijke aanpak op het terrein van participatie, armoedebeleid en schuldhelpverlening⁵. De gemeenschappelijke ambities behelzen vermindering van het beroep op de WWB, het vergroten van de participatie van niet-uitkeringsgerechtigden, het bestrijden van de armoede en het verminderen van het aantal huishoudens met problematische schulden.

De WWB is een vangnet en richt zich met name op de arbeidsre-integratie en economische zelfstandigheid. De Wmo richt zich op maatschappelijke participatie en sociale zelfredzaamheid met eventueel langdurige ondersteuning. De WWB daarentegen richt zich op actieve deelname aan het arbeidsproces en tijdelijke financiële ondersteuning. De overeenkomst tussen beide wetten bestaat uit het ondersteunen van mensen op weg naar volledige participatie.

Mensen die een Wmo-voorziening hebben vallen soms ook onder het minimabeleid van de gemeente. De Wmo en WWB vormen een goede aanvulling op elkaar gelet op sociale activering, participatie, arbeidsre-integratie.

5.2.4.1 Armoede in de gemeente Langedijk

Armoede is een complex verschijnsel met veel samenhangende dimensies en is een subjectief begrip. Het is een wisselwerking tussen inkomen, maatschappelijke participatie, opleidingsniveau, gezondheid, zelfredzaamheid, wonen en leefomgeving. Het toekomstperspectief is hierin een belangrijk onderscheidend kenmerk, vooral in situaties waarin niet of nauwelijks uitzicht is op werk of verandering van leefsituatie. Armoede in deze brede betekenis kan sociale uitsluiting betekenen. Armoede in enge zin wordt beschouwd als een tekort aan financiële middelen.

De gemeente Langedijk heeft minimabeleid ontwikkeld voor mensen met een laag inkomen. Of er een groep is die in armoede leeft en hoe groot de omvang van die groep is, is niet helemaal duidelijk. Ook is niet duidelijk of er sprake is van sociale uitsluiting bij mensen met een laag inkomen.

Nader onderzoek kan dit inzichtelijk maken.

5.2.4.2 Vrijwilligers

Door de vergrijzing is op termijn veel werkgelegenheid in de welzijns- en zorgsector te verwachten. Dit kan positieve gevolgen hebben voor de arbeidsmarktkansen van mensen met een WWB-uitkering. Vrijwilligerswerk kan als opstapje dienen naar betaald werk. Voor mensen zonder arbeidsverplichting kan vrijwilligerswerk, al dan niet in de zorg, uitkomst bieden.

Om bijstandsgerechtigden deel te laten nemen aan vrijwilligerswerk is het beleid van de gemeente verruimd. Vrijwilligerswerk wordt als werk gezien. Het is mogelijk een vrijwilligersvergoeding of een activeringspremie toe te kennen. Buitenlandse vrouwen wordt bij de uitvoering van het inburgeringsbeleid (taal)stageplekken aangeboden bij lokale zorginstellingen en overige organisaties. Er is beleid voor ontheffing van de arbeidsverplichting. Er wordt ruim beleid voor scholing en kinderopvang gehanteerd. In het kader van de re-integratie worden participatiebanen aangeboden in de vorm van gesubsidieerde arbeid.

⁵ Samen aan de slag': Bestuursakkoord tussen Rijk en gemeenten, 4 juni 2007.

5.2.4.3 Mantelzorg

Naast het ondersteunen van vrijwilligers is ook het ondersteunen van mantelzorgers een belangrijk uitgangspunt in de Wmo. Voor WWB-uitkeringsgerechtigden met een arbeidsplicht kan het lastig zijn om de taak van mantelzorger uit te oefenen. Het verlenen van een collectieve ontheffing van de arbeidsplicht is juridisch niet mogelijk voor mensen met een WWB-uitkering. Wanneer dringende redenen aanwezig zijn bestaat de mogelijkheid voor mantelzorgers geheel of gedeeltelijk te worden ontheven van de arbeidsplicht. De re-integratieplicht blijft bestaan.

5.2.4.4 Voorkomen uitval

Voor een grote groep jongeren is het moeilijk om aan stageplaatsen te komen. Dit geldt zowel voor autochtone als allochtone jongeren. Voorkomen moet worden dat zij mede hierdoor stoppen met hun opleiding en hun toekomstperspectief niet rooskleurig is. Hiermee wordt ook voorkomen dat mensen instromen in een uitkering.

Het arbeidsmarktbeleid is regionaal ontwikkeld. Langedijk heeft de wens het beleid aan te passen aan de lokale omstandigheden.

Doelstelling 2008-2011

Mensen kunnen participeren en worden niet uitgesloten. De gemeente ondersteunt dit met:

- aanvullende financiële voorzieningen voor bepaalde inkomensgroepen;
- vrijwilligers- en werkgelegenheidsprojecten voor mensen met een WWB-uitkering (sociale activering);
- stimuleren van het beschikbaar stellen van stageplaatsen;

Resultaten

2008	De gemeente heeft overleg gepleegd met ondernemers, instellingen, Rotary- en Lionsclub over het realiseren van nieuwe opleidings- en stageplaatsen.
2008/2009	De gemeente heeft onderzoek gedaan naar de omvang van de armoedeproblematiek (in brede zin) in Langedijk. Ook de mensen met een uitkering op grond van de Wajong en WAO zijn in beeld gebracht.
2009	Op basis van de resultaten van het onderzoek is beleid ontwikkeld en een plan van aanpak gemaakt.
2009	Het lokaal arbeidsmarktbeleid is vastgesteld.

5.3 LANGEDIJK GEZOND

De overheid streeft naar een gezonde samenleving.

*De World Health Organization (WHO) definieert gezondheid als volgt:
Gezondheid is een toestand van compleet fysiek, mentaal en sociaal welbevinden en is niet alleen van toepassing op de afwezigheid van ziekte of een handicap.*

Gezondheid en zorg voor gezondheid raakt vooral de prestatievelen 1, 2, 8 en 9 van de Wmo. De gemeente heeft volgens de wet verantwoordelijkheden op het gebied van gezondheidspreventie.

5.3.1 De Wet Collectieve preventie Volksgezondheid (WCPV)

De WCPV geeft gemeenten een aantal algemene en een aantal specialistische verantwoordelijkheden in de gezondheidspreventie:

- 1 Epidemiologische analyse.
Gegevens verzamelen en analyseren over ziekten en aandoeningen of de kansen daarop.
- 2 Medische milieukunde;
Opsporing gevaarlijke stoffen die gezondheid bedreigen, zoals asbest, dioxine.
- 3 Technische hygiënezorg.
Controle van en advisering over hygiëne.
- 4 Infectieziektebestrijding
- 5 Jeugdgezondheidszorg 0 tot 19 jarigen
Bewaking van de fysieke en psychische ontwikkeling van jeugdigen, voorkomen van gezondheidsproblemen en ingrijpen bij geconstateerde (gezondheids)problemen.
- 6 Facetbeleid
In bestuurlijke beslissingen gezondheidsaspecten meewegen.
- 7 Preventieprogramma's
Afhankelijk van de lokale problemen en risicofactoren kunnen preventieprogramma's worden ontwikkeld.

5.3.2 Rol van GGD en gemeente

Bijna al deze bovengenoemde taken worden namens de gemeente uitgevoerd door de GGD Hollands Noorden. Gemeenten hebben echter wel expliciet de taak zelf het lokaal beleid vorm te geven en in te spelen op lokale omstandigheden. Veel taakvelden worden gestuurd door landelijke taak- en kwaliteitseisen waarop de GGD wordt getoetst door de Inspectie voor de Gezondheidszorg.

5.3.3 Langedijk gezond?

Hieronder wordt ingegaan op de gezondheidssituatie van inwoners uit de regio en Langedijk. De resultaten van onderzoeken, gehouden in de afgelopen jaren, worden hier beknopt weergegeven.

5.3.4 Kinderen en jongeren; steeds jonger steeds meer

In 2006 is er een het onderzoek gehouden door de GGD onder leerlingen van het basisonderwijs in Noord-Kennemerland. Op veel gebieden zijn worden aanbevelingen gedaan. Met name op het gebied van beweging, voeding, middelengebruik en psychosociale problematiek is actie noodzakelijk.

De GGD Noord-Kennemerland heeft in 2005 onderzoek gedaan onder leerlingen van klas 2 en 4 van het voortgezet onderwijs. Naar aanleiding hiervan worden als speerpunten genoemd:

- het terugdringen van het alcoholgebruik en het verantwoord gebruik van genotmiddelen;
- stimuleren van een gezond voedingspatroon en voldoende beweging;
- verbeteren van de psychische gezondheid;
- stimuleren van veiligheid, waarden en normen.

Omdat het gebruik van alcohol en andere middelen zorgwekkende vormen aanneemt wordt er in deze beleidsnota extra aandacht aan geschonken.

5.3.5 Jongeren, drank en drugs

Jongeren in Nederland drinken niet alleen vroeg, maar ook vaak en veel. Het alcoholgebruik onder jongeren is afgelopen jaren toegenomen, vooral onder de jongere leeftijdsgroepen. Nederlandse jongeren gaan zelfs aan kop als het gaat om alcoholgebruik door jongeren in Europa.

Ouders spelen een sleutelrol bij het alcoholgebruik van jonge kinderen. Onderzoek laat zien dat jongeren vaak in het gezin beginnen met drinken; tweederde van de leerlingen van het voortgezet onderwijs mag thuis alcohol drinken. Ook blijkt dat kinderen meer drinken als ouders hier positief of neutraal tegenover staan. Als ouders niet toestaan dat kinderen op jonge leeftijd alcohol drinken, dan beginnen kinderen later met drinken en gaan ze ook minder drinken op latere leeftijd.

Jongeren in Langedijk drinken veel. Daarnaast worden ook andere middelen (soft- en harddrugs) gebruikt. Hoe groot de omvang daarvan is, is niet bekend. Er zijn signalen vanuit het Jeugd en Jongerenwerk over stijging van het cocaïnegebruik. Het gebruik van andere middelen dan alcohol zal nader onderzocht moeten worden.

Uit onderzoek is bekend dat 85% van de scholieren tussen 12 en 18 jaar wel eens een glas alcohol heeft gedronken. Recent onderzoek laat zien dat het binge drinken (het drinken van grote hoeveelheden alcohol in één keer) in de leeftijdsgroep tussen 12 en 16 jaar is toegenomen. 75% van de jongeren dat alcohol drinkt, is binge drinker (in 2003 was dit nog 64%). De grootste groep treffen we aan in de leeftijdsgroep van 15- en 16- jarigen (resp. 78,1% en 86,8%).

Schadelijk alcoholgebruik is, zo blijkt uit onderzoek van de GGD, ook in de regio Noord-Kennemerland een groot probleem. In de hoogste groepen van de basisschool wijken de leerlingen in de regio met hun alcoholgebruik nog niet af van leerlingen elders, maar wel hebben zij sterker de intentie om in de toekomst te gaan drinken: 21% denkt binnen 5 jaar alcohol te gaan drinken tegen 15% landelijk.

Deze intentie maken zij ook waar; twee op de drie leerlingen van het voortgezet onderwijs heeft de afgelopen vier weken alcohol gedronken en één op de drie leerlingen is de afgelopen maand dronken geweest. In Noord-Kennemerland is 21% van de jongeren een zware drinker. Dat wil zeggen dat zij minstens één maal per week 6 of meer glazen alcohol per dag drinken. Bijna 6% van de leerlingen drinkt zelfs nog meer.

Het percentage jongeren dat de afgelopen maand dronken is geweest, ligt in de regio ruim boven het landelijk gemiddelde (33% tegen 21%).

Alcoholgebruik door jongeren hangt samen met meer risicovol seksueel gedrag, een grotere kans op ongevallen en verwondingen en op agressief gedrag. Het is zeer aannemelijk dat alcohol één van de oorzaken is van dit gedrag, omdat alcohol ontremmend werkt en leidt tot een vermindering in cognitief functioneren. Met name bij fors gebruik van alcohol op jonge leeftijd is er een grote kans op schade aan de hersenen (leren, geheugen, aandacht). Alcohol kan dus een versturende werking

hebben met verstrekkende gevolgen. Daarnaast lopen jongeren die al vroeg beginnen met drinken een groter risico om op latere leeftijd problemen te krijgen met alcohol.

5.3.6 Volwassenen

De GGD Noord-Kennemerland heeft een onderzoek gehouden in 2006 onder volwassenen tussen 19 en 65 jaar in Noord-Kennemerland.

	Noord-Kennemerland 2006	Landelijk
Ervaren gezondheid matig/slecht	18 %	20%
Psychisch ongezond	14 %	16%
Roker (zware roker)	30% (7%)	28% (8%)
Zware drinker	16%	11%
Overgewicht (ernstig overgewicht)	42% (9%)	45% (11%)
Diabetes mellitus	3%	3%
Onvoldoende groente	69%	
Onvoldoende beweging	44%	45%
Belast door mantelzorg	1%	1%
Rapportcijfer woonomgeving	8,1	7,7
Slachtoffer geweest van criminaliteit	14%	
Slaap verstoord door vliegtuig-verkeer	12%	4%

Volwassen inwoners van Langedijk wijken op geen enkel punt in negatieve zin af van het gemiddelde in de regio. In positieve zin: inwoners van Langedijk zijn minder vaak erg eenzaam (3% vs. 6% gemiddeld in de regio), slaan minder vaak het ontbijt over (13% ontbijt minder dan 5 dagen in de week vs. 19% gemiddeld in de regio). Uit landelijk onderzoek is gebleken dat allochtone volwassenen, met name vrouwen vaak onvoldoende bewegen. Omdat zij daarbij ook nog grote delen van de huid door kleding bedekken (verhindert de aanmaak van vitamine D door ultraviolette straling) neemt de kans op osteoporose (botontkalking) toe.

5.3.7 Ouderen

De GGD Noord-Kennemerland heeft een onderzoek gehouden in 2004 onder ouderen vanaf 65 jaar in Noord-Kennemerland.

	Noord-Kennemerland
Een of meer chronische aandoeningen	73 %
Ervaren gezondheid matig/slecht	25%
Sombere gemoedstoestand	8%
Psychisch ongezond	16%
Eenzaam	23%

Vrouwen, hoge leeftijd, lage opleiding vormen hier de risicogroepen.

	Noord-Kennemerland
Onvoldoende groente	73%
Onvoldoende fruit	53%
Ontbijt niet dagelijks	9%
Rookt	13 %
Zware drinker	5%
Excessieve drinker	6%
Beweegt onvoldoende in de winter/zomer	49%/34%
Heeft overgewicht/obesitas	41%/13%

Het opleidingsniveau van ouderen in Langedijk is lager dan gemiddeld; 35% van de ouderen heeft alleen lager onderwijs (Noord-Kennemerland 16%). Ouderen in Langedijk hebben een iets ongunstiger eetpatroon, 77% eet onvoldoende groente, 58% onvoldoende fruit. Ouderen in Langedijk bewegen vaker onvoldoende (winter 58%/zomer 49%). 40% van ouderen in Langedijk heeft in 2004 gebruik gemaakt van minstens één ouderenvoorziening. In de regio was dit 34%.

5.3.8 Beleid en uitgangspunten gemeente

De gemeente heeft in haar vorige beleidsnota 'Met gezond verstand' in 2003 drie hoofdthema's vastgesteld, nl.:

1. ondersteuning specifiek aan ouderen en overigen met een zorgbehoefte in wonen, welzijn en zorg;
2. versterking eerstelijns gezondheidszorg;
3. versterking jeugdgezondheidszorg;
4. kennisoverdracht, uitwisseling en samenwerking in gezondheidszorgdisciplines.

Afgelopen jaren is het eerste en derde hoofdthema voortvarend aangepakt en zijn er resultaten geboekt. Projecten van de Stichting Welzijn Ouderen worden financieel ondersteunend. Woonzorgcomplexen en multifunctionele accommodaties met faciliteiten voor verschillende doelgroepen zijn en worden gerealiseerd. Er is ruimtelijke medewerking verleend aan "Huisartsen onder een dak" (HOED) te Noord-Scharwoude. Om de jeugdgezondheidszorg te versterken is er een netwerk jeugdhulpverlening opgezet. Het realiseren van een Centrum voor jeugd en gezin is een volgende stap. Het tweede thema is nog niet opgepakt. Dit heeft onder meer te maken met de aandacht die nodig was voor de ontwikkeling en implementatie van de Wmo. Het vierde thema (kennisoverdracht, uitwisseling en samenwerking in gezondheidszorgdisciplines) is gedeeltelijk opgepakt via het Sociaal Café. Op regionaal niveau hebben beleidsambtenaren van gemeenten en wethouders overleg over het gezondheidsbeleid. Instellingen zijn in het kader van de Wmo op plaatselijk en regionaal niveau betrokken bij de beleidsvorming.

De gemeente Langedijk wil de kwaliteit van leven bevorderen. Een goede gezondheid draagt daar in belangrijke mate aan mee. Voorkomen is beter dan genezen. Preventie staat daarom hoog in het vaandel van de gemeente. Zoals reeds vermeld, gezondheidsbeleid kan worden gezien als het preventieve beleid dat de behoefte aan maatschappelijke ondersteuning tegen gaat.

Het bevorderen van een goede gezondheid en het voorkomen van ziekte zijn immers bij uitstek de middelen om ziekte en gebreken op latere leeftijd te voorkomen. Maar preventie is méér dan het voorkomen van ziekte. Het gaat ook om het bevorderen van een gezonde leefstijl. De gezondheid van Nederlanders is in ruim anderhalve eeuw enorm vooruitgegaan. Volgens de landelijke overheid stagneert de verbetering nu.

Om dit om te buigen richt de landelijke overheid zich de komende jaren op vijf speerpunten:

1. overgewicht;
2. roken;
3. overmatig alcoholgebruik;
4. diabetes;
5. depressie.

De GGD, instellingen en organisaties in de regio en Langedijk hebben bij de gehouden inventarisatie in 2007 aangegeven dat deze problematiek ook in Langedijk voorkomt. Juist op die gezondheidsrisico's zal moeten worden ingezet.

5.3.9 Gezondheidspreventie

Gezondheidspreventie geschiedt niet alleen op gemeentelijk niveau, maar ook regionaal en landelijk. Voor het lokale beleid is het van belang de eigen rol te benoemen ten opzichte van het regionale en landelijke beleid. De gemeente Langedijk hanteert daarbij de volgende uitgangspunten:

- de landelijke prioriteiten moeten in de eerste plaats op regionaal niveau door de GGD worden ingevuld. De lokale prioriteiten richten zich op zaken die specifiek in Langedijk spelen en extra aandacht nodig hebben;
- algemene voorlichtings- en beïnvloedingscampagnes kunnen beter op landelijk en regionaal niveau worden uitgevoerd. Lokale inspanning hierop is niet efficiënt en effectief;
- de meerwaarde van het gemeentelijk niveau van lokaal gezondheidsbeleid is gelegen in de regie van het lokale netwerk van instanties rond zorg, onderwijs en veiligheid. Dit betekent dat:
 - in de aanpak afstemming moet worden gezocht met preventief veiligheidsbeleid. Zeker wat de jeugd betreft, zijn er belangrijke raakvlakken door de gevaren van alcohol- en drugsgebruik en het bevorderen van sport als tijdsbesteding. Ook richting onderwijs is het van belang dat regie wordt gevoerd op preventieve activiteiten op school;
 - de gemeente niet alleen prioriteiten en acties kan kiezen, maar dit samen met het veld moet doen.

Gezien de beperkte mogelijkheden moeten inspanningen zich richten op die interventies die het meest effectief zijn en op structurele oplossingen boven kortdurende projecten.

Wettelijke taken moeten uitgevoerd worden, de GGD draagt er regionaal zorg voor dat dit gebeurt.

Doelstellingen 2008-2011

- Inzicht geven in gezondheid en gezonde leefstijlen.
- In gemeentelijk beleid gezondheid mee laten wegen.
- Opsporen en bestrijden gevaarlijke stoffen.
- Opsporen onhygiënische situaties bij instellingen en advisering t.b.v. van verbeteren hygiëne.
- Signaleren en bestrijden van infectieziekten.
- Bewaking fysieke en psychische ontwikkeling van jeugdigen en voorkomen en bestrijden van gezondheidsproblemen bij jeugdigen.
- Bevorderen van gezonde leefstijlen en voorkomen van risicovol gedrag, waaronder verslavingen.
- Bestrijden van verslavingen.
- Hangplekken verdwijnen, zij maken plaats voor doe- en ontmoetingsplekken, waar jongeren kunnen bewegen.
- Bevorderen van samenwerking tussen instellingen.

Resultaten

2009	De sportbeleidsnota, waarin de deelname aan sport en beweging wordt gestimuleerd, is vastgesteld
2008-2011	De gemeente heeft geparticipeerd in regionale en landelijke voorlichtingscampagnes op het gebied van de gezondheid, waaronder alcohol, depressie en diabetes.
2008-2011	Jaarlijks zijn voorlichtingsactiviteiten op scholen gerealiseerd.
2008-2011	De gemeente heeft alcoholmatigingsbeleid geformuleerd en heeft samengewerkt met onderwijs, jeugd- en jongerenwerk, sportclubs, winkeliers, horeca, politie, verslavingszorg en GGD om bovenstaande doelstellingen te realiseren.
2008-2011	De gemeente heeft de door de landelijke overheid ingestelde mogelijkheden in

	beleid en wetgeving benut.
2010	De gemeente streeft ernaar dat ouders het niet meer acceptabel vinden dat jongeren onder de 16 jaar drinken.
2008-2011	Ouders weten welke risico's alcoholgebruik (op jonge leeftijd) met zich meebrengt. Zij zijn er zich van bewust dat zij het alcoholgebruik van hun kinderen kunnen beïnvloeden door zelf het goede voorbeeld te geven.
2008-2011	Scholieren weten wat de risico's zijn van alcohol- en drugsgebruikgebruik.
2008-2011	De GGD heeft in haar reguliere onderzoeken het gebruik van alcohol en andere drugs meegenomen. De GGD heeft (bij regionale overeenstemming daarover) eveneens de gokverslaving onder jongeren onderzocht.

5.4 KETENAANPAK IN LANGEDIJK

Ketenaanpak is het organiseren van samenhangende dienstverlening door partners voor een afgebakende doelgroep met een scherpe focus op het gezamenlijke doel en optimalisatie van het primaire proces. Aanleidingen voor de keten zijn cliëntvragen, maatschappelijke problemen en/of gebeurtenissen. Partners maken onderling werkafspraken over rollen, capaciteit, kwaliteit en (faciliteiten voor) uitwisseling van informatie en kennis.

In de zorg wordt ketenzorg als volgt gedefinieerd:
'Het samenhangende geheel van zorginspanningen door verschillende zorgaanbieders bij één lijder aan een bepaalde ziekte' .

5.4.1 Daarom ketenaanpak

De gemeente hecht aan een goede kwaliteit van zorg. Met ketenaanpak

- is de kwaliteit van zorg/welzijn (in brede zin) groter;
- komt de klant centraal te staan (maatwerk) en niet de organisatie van de zorg;
- is zorg niet vrijblijvend. Er worden verantwoordelijken aangewezen;
- is er een totaaloverzicht van de zorg of situatie;
- is de productiviteit hoger en de kosten lager.

5.4.2 Ketenaanpak boeit Langedijk

Samenwerking tussen organisaties is niet zonder meer vanzelfsprekend. In de gemeente Langedijk zijn op een enkel gebied aanzetten gegeven voor ketenaanpak. Voorbeelden hiervan zijn het jeugdnetwerk, activiteiten op het gebied voor werk en inkomen.

Regionale instellingen op het gebied van Geestelijke gezondheidszorg, verslavingszorg, huiselijk geweld hebben tijdens expertmeetings aangegeven dat er gaten vallen in de ketenaanpak. Een voorbeeld hiervan is dat huisartsen nog een gering aandeel hebben in preventieve activiteiten.

Kortom; het kan beter. Dit geldt zowel voor de plaatselijke ketenaanpak als de regionale ketenaanpak.

Tijdens de bijeenkomsten in Langedijk over het vierjarenbeleid Wmo zijn een aantal aandachtsgebieden benoemd, waarvoor ketenaanpak wenselijk is, namelijk:

- chronisch zieken (dementie, diabetes, depressie);
- huiselijk geweld;
- jeugd en gezin;
- wijkoverlast;
- participatie.

De gemeente, instellingen en organisaties werken al aan deze bovengenoemde aandachtvelden. Het is nu zaak om per aandachtsveld een aantal vragen te beantwoorden en te bekijken hoe het aangepakt moet worden. Welke partners zouden erbij betrokken moeten zijn? Wie neemt de regierol op zich en wie is de trekker? Welke afspraken maken de organisaties met elkaar over hun taken in de verschillende uitvoeringsfasen? Welke vorm wordt aan de ketensamenwerking gegeven?

Verder is het belangrijk een inventarisatie/nulmeting van bestaande en oude verbanden te houden. Bij het opzetten van de keten kan het zinvol zijn om oude en nieuwe samenwerkingsverbanden aan elkaar te koppelen.

Voor een aantal aandachtsvelden zal het noodzakelijk zijn om de plaatselijke keten aan te laten sluiten op de regionale keten. Dit geldt bijvoorbeeld voor huiselijk geweld, verslavingszorg en geestelijke gezondheidszorg. Regionale instellingen bieden vaak de behandeltrajecten. De toeleiding moet goed worden geregeld. Alkmaar heeft als centrumgemeente specifieke verantwoordelijkheden. Alle gemeenten in de regio kunnen vooral een belangrijke rol vervullen op het gebied van signalering en vroeghulp, preventie. Ook in de fase van herstel en re-integratie is een taak voor hen weggelegd.

De gemeente zal het voortouw nemen om met betrokken partners gezamenlijk een plan van aanpak op te stellen.

Doelstelling

De gemeente bevordert ketenaanpak op het gebied van zorg, welzijn, wonen, inkomen en maatschappelijke participatie.

Resultaten

2008-2011	De gemeente heeft onderzocht op welke wijze de regie, samenwerking, samenhang en coördinatie vormgegeven kan worden .
2008-2011	De gemeente heeft een plan van aanpak en planning gemaakt voor de uitvoering van ketenaanpak t.a.v. de bovengenoemde aandachtsgebieden.

6. REGIONAAL BELEID MET EEN PLAATSELIJK ACCENT

Op de prestatievelden mantelzorg en vrijwilligers (prestatieveld 4), maatschappelijke opvang (prestatieveld 7), openbare geestelijke gezondheidszorg (OGGZ; prestatieveld 8) en ambulante verslavingszorg (prestatieveld 9) is op onderdelen sprake van problematiek die de gemeentegrens overschrijdt. De gemeenten in Noord-Kennemerland hebben besloten rondom deze prestatievelden samen te werken. Tijdens expertmeetings hebben gemeenten in Noord-Kennemerland, instellingen en cliëntenraden gezamenlijk deze prestatievelden verkend, knelpunten benoemd en verbeterpunten aangedragen.

Op basis hiervan zijn regionale speerpunten vastgesteld. Uiteraard zijn er met de Langedijkse instellingen aanvullende lokale ambities geformuleerd.

6.1 MANTELZORG EN VRIJWILLIGERSWERK

Mantelzorg en vrijwilligerswerk nemen binnen de Wmo een heel belangrijke plaats in, omdat zij aansluiten bij datgene waar de Wmo voor staat: eigen verantwoordelijkheid van mensen en maatschappelijke participatie van iedereen. Daarnaast zijn mantelzorg en vrijwilligerswerk onmisbaar bij het betaalbaar houden van de zorg. Maar liefst 80% van de zorg thuis wordt door mantelzorgers gegeven. Zou de mantelzorger er niet zijn, dan zou de zorgvrager zijn aangewezen op betaalde zorgverlening.

6.1.1 Mantelzorg⁶

Landelijke cijfers tonen aan, dat zeker 13% van de mensen mantelzorger is, dat wil zeggen langdurig en intensief zorg verleent aan een familielid, kennis of buur. Landelijk geeft ongeveer 10% van de mantelzorgers aan overbelast te zijn. Omgerekend zijn er binnen de gemeente Langedijk zeker ongeveer 2500 mantelzorgers, waarvan enkele honderden mogelijk overbelast. Slechts een zeer klein deel daarvan is bekend bij het Steunpunt Mantelzorg.

Als mantelzorgers uitvallen, kan dat grote gevolgen hebben voor de aanspraak op betaalde voorzieningen. Het beleid van de gemeente zal er dan ook vooral op zijn gericht om uitval van mantelzorgers te voorkomen en de toegang tot de mantelzorgondersteuning te verbeteren.

6.1.1.1 Definitie mantelzorg

Mantelzorg wordt gezien als zorg die vrijwillig wordt gegeven. Er is echter een belangrijk verschil met vrijwilligerswerk. Dat verschil vloeit voort uit de sociale relatie die bestaat tussen de mantelzorger en de zorgvrager: bij mantelzorg gaat het altijd om iemand uit de directe omgeving en dikwijls om iemand uit het eigen huishouden. Mantelzorg is weliswaar vrijwillig, maar de relatie tussen zorgvrager en mantelzorger maakt dat de mantelzorger de zorg dikwijls ervaart als een morele verplichting: het is niet, zoals vrijwilligerswerk een vrije keuze.

Kan een vrijwilliger aangeven hoeveel vrijwilligerswerk hij/zij wil doen en hoe lang, een mantelzorger voelt zich vaak (geleidelijk) opgeslokt door het toenemend aantal zorgtaken dat op zijn/haar bord belandt. Een vrijwilliger kan zich aan de zorg onttrekken of zelfs de keuze maken om met de zorgverlening te stoppen: een mantelzorger heeft die vrijheid doorgaans niet. Het verschil wordt door mantelzorgers zelf wel eens als volgt omschreven: vrijwilligerswerk kies je, mantelzorg overkomt je.

⁶ In dit hoofdstuk is gebruik gemaakt van de resultaten van het regionale onderzoek in 2007 over mantelzorgondersteuning

Een ander belangrijk kenmerk van mantelzorg is de langdurigheid van de zorgverlening. Het gaat dikwijls om zorg met een open einde: niemand weet wanneer het ophoudt en hoe de zorg zich in de tijd zal ontwikkelen.

Bovenstaande kenmerken zijn vervat in de volgende definitie van mantelzorg:

Langdurige zorg die niet in het kader van een hulpverlenend beroep wordt geboden aan een hulpbehoevende door personen uit diens directe omgeving, waarbij de zorgverlening rechtstreeks voortvloeit uit de sociale relatie⁷.

6.1.1.2 Mantelzorgondersteuning; het bieden van een warme jas

Mantelzorgondersteuning helpt mantelzorgers om de zorg te kunnen volhouden. Dit is niet alleen in het belang van de mantelzorger zelf en degene die hij of zij verzorgt, maar ook van de gemeente. De mantelzorger is voor gemeenten een onmisbare partner in het lokale zorgbeleid. Hun inzet helpt het beroep op Wmo-voorzieningen te beperken of uit te stellen. Onderzoek wijst uit dat kwetsbare burgers 80% van de dagelijkse hulp in de thuissituatie ontvangen van familieleden, vrienden en andere naasten.

Bij het Rijk is een toenemende aandacht voor mantelzorgers en vrijwilligers. De komende jaren wordt meer geïnvesteerd in de ondersteuning van beide groepen. In 2008 zal de staatssecretaris een aantal basisfuncties in het ondersteuningsaanbod aan mantelzorgers benoemen.

Ondersteuningsvragen van mantelzorgers liggen op het snijvlak van wonen, welzijn, zorg en arbeid. Het aanbod aan mantelzorgondersteuning dient op al deze aspecten gericht te zijn. Het streven is dat in de tweede cyclus van de Wmo in het merendeel van de gemeentelijke beleidsplannen de basisfuncties zijn opgenomen.

In de regio Noord-Kennemerland zijn twee organisaties werkzaam die zich richten op de ondersteuning van mantelzorgers: het Steunpunt Mantelzorg en Vrijwillige Thuishulp Noord-Kennemerland en de Mantelzorgmakelaar in samenwerking met het uitvoerende projectbureau Taps in Zorg en Welzijn. Daarnaast zijn er tal van organisaties die naast hun kerntaken eveneens ondersteuning bieden aan mantelzorgers.

6.1.1.3 Huidige activiteiten voor mantelzorgers

Op dit moment kan het navolgende worden aangeboden aan mantelzorgers:

- informatie en advies;
- emotionele en educatieve steun;
- respijtzorg⁸, praktische hulp;
- afstemming arbeid en zorg (ontlasten werkende mantelzorgers door werkgevers);
- materiële en financiële steun;
- erkenning (activiteiten gericht op erkenning en waardering van het werk door mantelzorgers);
- samenhang en samenwerking (signaalfunctie, doorverwijzingen, uitwisselingsnetwerk);
- inspraak in Wmo-raad/cliëntenraad.

Zowel regionaal als binnen de gemeente Langedijk wordt het aanbod onvoldoende benut of is nog onvoldoende uitgewerkt. Op de terreinen van arbeid en zorg en financiële en materiële ondersteuning is nauwelijks een aanbod ontwikkeld. De ondersteuningsbehoefte op beide vlakken is voor een deel van de mantelzorgers urgent. Allochtone mantelzorgers worden niet bereikt. Allochtone ouderen zullen naar grote waarschijnlijkheid door hun kinderen verzorgd worden en minder snel naar een

⁷ Zorg Nabij, VWS, 1990

⁸ Respijtzorg is vervangende hulp, zoals oppas aanhuis, een logeerhuis of een zorgboerderij. Door deze vormen van ondersteuning kan de mantelzorger even vrijaf nemen.

verzorgingshuis gaan. Extra aandacht voor ondersteuning van allochtone mantelzorgers is daarom geboden.

6.1.1.4 Verbeterpunten

Er zijn zowel op regionaal niveau als op lokaal niveau verbeterpunten te benoemen:

a. Risico verdwijnen Steunpunt Mantelzorg

Wanneer de subsidiegelden in een lokaal steunpunt geïnvesteerd worden heeft dit als gevolg dat het regionaal steunpunt mantelzorg verdwijnt en expertise met betrekking tot mantelzorgondersteuning versnipperd raakt.

b. Bereik van Steunpunt Mantelzorg in de regio

Momenteel bedient het Steunpunt Mantelzorg voornamelijk de gemeente Alkmaar. In de regiogemeenten is het Steunpunt nauwelijks zichtbaar.

c. Aanbod van mantelzorgondersteuning

Onvermogen van de mantelzorgers om voor problemen ondersteuning te vragen. In de eerste plaats herkennen mantelzorgers zich vaak niet als zodanig, waardoor men niet snel uit eigen beweging aanspraak zal doen op het bestaande aanbod. Daarnaast is het de vraag of de informatie die over mantelzorgondersteuning beschikbaar is, ook bij deze doelgroep terecht komt. Veel mantelzorgers gaan zo op in hun zorgtaken dat veel informatie en voorlichting hen niet bereikt.

d. De (on-)bekendheid van het begrip mantelzorg en ondersteuningsmogelijkheden bij burgers en bij organisaties

Hoewel het begrip mantelzorg steeds meer aandacht krijgt, weten nog steeds veel mensen niet precies wat hiermee bedoeld wordt. Burgers en (vrijwilligers) organisaties zijn belangrijke signaleerders en verwijzers. De bekendheid van het begrip mantelzorg onder met name vrijwilligersorganisaties in Noord-Kennemerland is beperkt, waardoor deze signalerings- en verwijzingsfunctie niet optimaal benut wordt.

e. Een woud van organisaties en ondersteuningsaanbod (te veel informatie)

Steeds meer organisaties ontwikkelen informatie en voorlichtingsmateriaal over mantelzorg en mantelzorgondersteuning. Hoewel het Steunpunt Mantelzorg en Vrijwillige Thuiszorg deze informatie zoveel mogelijk probeert te bundelen, is deze zeker op lokaal niveau nog erg versnipperd. Zowel voor de mantelzorger zelf als de organisaties die met mantelzorgers te maken hebben is het hierdoor niet altijd duidelijk waar men voor ondersteuning allemaal terecht kan en wie met wie contacten onderhoudt.

Doelstellingen 2008-2011

- Het handhaven van de huidige regionale ondersteuningsstructuur voor mantelzorgers.
- Het vergroten van het bereik van mantelzorgers in Langedijk door deze organisaties.
- Het vergroten van de kennis over mantelzorg.
- Het ondersteunen van mantelzorgers, ook van niet-Nederlandse afkomst.
- Het ontwikkelen van arrangementen voor mantelzorgers en aanbieden

Resultaten

2008	Langedijk beschouwt 2008 als overgangsjaar en subsidieert voor dit jaar het aanbod van de regionale instellingen op gebied van de mantelzorg naar rato van het aantal inwoners (CBS 01-01-2007). Het betreft het Steunpunt mantelzorg/vrijwillige thuishulp en de mantelzorgmakelaars in dienst bij TAPS.
2008	In de beschikking 2008 aan TAPS en het Steunpunt mantelzorg is het uitgangspunt opgenomen dat beide instellingen in 2008 streven naar een

	bundeling van hun expertise zodat mantelzorgers hier profijt van kunnen hebben.
2008/2009	Regionaal is een 'productenboek' voor mantelzorgers en instellingen ontwikkeld in de vorm van een kalender, kaart of anderszins. Hierin is een basisaanbod gedaan voor de hele regio en een plusaanbod (maatwerk) dat door afzonderlijke gemeenten kan worden ingekocht.
2008	Instellingen hebben i.s.m. de gemeente arrangementen voor mantelzorgers ontwikkeld en hebben deze aangeboden (o.a. uit extra middelen) aan mantelzorgers.
2009	De mantelzorgkennis is geïntegreerd in Loket Langedijk.
2008/2009	De gemeente heeft i.s.m. de organisaties voor mantelzorg een plan van aanpak gemaakt om het bereik van mantelzorgers in Langedijk te vergroten.
2009	Er is een signaleringslijst ontwikkeld over de kans op overbelasting van mantelzorgers (omstandigheden thuis, familieleden, werk).
2009	Er zijn criteria ontwikkeld waarmee aanpassingen/hulpmiddelen gemakkelijker aan mantelzorgers beschikbaar kunnen worden gesteld.
2009	De gemeente heeft de ondersteuningsbehoefte van mantelzorgers in Langedijk onderzocht en maakt op basis hiervan een plan van aanpak om de ondersteuning aan mantelzorgers te verbeteren en uit te breiden.
2009	Het bereik van mantelzorgers door de organisaties voor mantelzorg is met 50% gestegen ten opzichte van het jaar 2008.
2008-2011	Mantelzorgers herkennen zich als zodanig. De gemeente brengt het thema minimaal 2 keer per jaar in de publiciteit.

6.1.2 Vrijwilligerswerk

6.1.2.1 Coördinatiepunt Vrijwillige Thuiszorg

Het Coördinatiepunt Vrijwillige Thuiszorg (CVT) van Humanitas biedt in de regio Noord-Kennemerland vrijwillige thuiszorg. Het CVT werft, selecteert, koppelt en begeleidt individuele cliënten en de vrijwilligers. Doelgroep zijn gehandicapten, chronisch zieken en dementerenden. In het kader van terminale zorg ondersteunt een vrijwilliger personen en familieleden tijdens de laatste periode van het leven van de zorgvrager. Vrijwilligerswerk op lokaal niveau is opgenomen in hoofdstuk 5.2.3.

6.2 MAATSCHAPPELIJKE OPVANG, OGGZ EN VERSLAVINGSBELEID

Met het overgrote deel van de bevolking in Langedijk gaat het goed. Men kan zich al dan niet met ondersteuning van mantelzorgers, vrijwilligers of professionele hulpverleners goed redden en is in staat om mee te doen in de samenleving. Een klein deel van de inwoners kampt echter met ernstige problemen op uiteenlopende leefgebieden. Het betreft vaak zogenoemde meervoudige problematiek, waarbij sprake kan zijn van een combinatie van problemen als schulden, huiselijk geweld, verslaving, huisuitzetting, zelfverwaarlozing, vereenzaming, dakloosheid en woonoverlast. Inwoners met deze meervoudige problematiek dreigen af te glijden naar een situatie waarin zij niet (meer) in staat zijn om een zelfstandig leven te leiden en in de eigen bestaansvoorwaarden te voorzien. Hoewel zij dringend hulp nodig hebben, zullen zij daar vaak niet zelf om vragen en zorgmijndend gedrag vertonen. In dergelijke situaties lopen eventueel aanwezige kinderen ook risico's.

Er zijn nog nauwelijks betrouwbare gegevens over de groep sociaal kwetsbare mensen. Het aantal mensen wordt geschat op 0,7 procent van de Nederlandse bevolking.

Vertaald naar de regio Noord-Kennemerland waar ongeveer 267.000 mensen wonen, zou dat neerkomen op 1.869 sociaal kwetsbare personen. Hoe groter de gemeente, zo bleek uit regionaal onderzoek, hoe groter de groep sociaal kwetsbare mensen in zowel absolute als relatieve zin.

Er is echter ook een groep die het risico loopt om in een sociaal kwetsbare positie terecht te komen. Hierbij gaat het om mensen die kampen met een enkel probleem zoals vereenzaming, psychische klachten of schulden, die echter zelf over de mogelijkheden beschikken om de problemen op te lossen en ook nog een beroep kunnen doen op hulp uit de omgeving. Bij deze risicogroep is de balans tussen draagkracht en belasting niet zodanig verstoord dat zij er zelf niet meer uit kunnen komen. Schattingen van de omvang van deze groep lopen uiteen van ca. 4 tot 25% van de Nederlandse bevolking.

Lokaal en regionaal

Het is de wens van de gemeenten in Noord-Kennemerland om zoveel mogelijk maatschappelijke ondersteuning lokaal aan te bieden. Het opvang- en ondersteuningsaanbod moet zo dicht mogelijk bij de (potentiële) klanten georganiseerd te worden, ook op de prestatievelden 7, 8 en 9. Tegelijkertijd zijn de meer specifieke voorzieningen op de prestatievelden 7, 8 en 9 regionaal georganiseerd. Alkmaar heeft daarbij als centrumgemeente extra verantwoordelijkheden. Het is daarom belangrijk om de taken op lokaal en regionaal niveau apart te benoemen en tegelijkertijd te zorgen voor een goede afstemming.

Aanbod

Het aanbod dat binnen de drie prestatievelden relevant is, is hierna ingedeeld in vijf categorieën van activiteiten. Tevens is aangegeven bij wie de regiefunctie zou moeten liggen en op welke doelgroepen de activiteit is gericht.

Categorie	Doelgroep	Regie
1. Preventie	Gehele bevolking en kwetsbare groepen	Preventie alle gemeenten Verslavingspreventie en monitoren centrumgemeente
2. Signalering en vroeghulp	Lichte meervoudige probleemsituaties	Alle gemeenten
3. Bemoezorg en toeleiding	Ernstige meervoudige probleemsituaties	Centrumgemeente
4. Opvang en doorstroom	Daklozen, vrouwenopvang	Centrumgemeente
5. Herstel en re-integratie	Mensen die na een periode van ernstige problemen werken aan herstel (o.a. daklozen en gedetineerden)	Alle gemeenten

Hierna wordt achtereenvolgens ingegaan op het beleid huiselijk geweld en vrouwenopvang en op de OGGZ- en verslavingsbeleid

6.2.1 Huiselijk geweld en vrouwenopvang

Geweld in de privésfeer is de omvangrijkste geweldsvorm in Nederland, met meer slachtoffers dan enige andere vorm van geweld. Het heeft grote gevolgen voor individu en maatschappij. Meer dan 40% van de totale bevolking is er ooit in zijn of haar leven slachtoffer van geweest. Huiselijk geweld kent verschillende verschijningsvormen: ouderenmishandeling, kindermishandeling en geweld tussen partners/huisgenoten.

Een wezenlijke afname van het geweld in onze samenleving kan alleen gerealiseerd worden als geweld in de privésfeer krachtig wordt aangepakt.

De hulpverlening, met als doel het huiselijk geweld te stoppen, richt zich tegenwoordig op het hele gezin en niet meer alleen op het slachtoffer.

Vanaf 2002 is in de arrondissementsregio Noord-Holland Noord een start gemaakt met een regionale aanpak huiselijk geweld. De centrumgemeente Alkmaar vervult daarbij voor de regio Noord-Kennemerland een regiefunctie.

De gemeente Alkmaar wil huiselijk geweld reduceren door:

- een hulpverlenings- en ondersteuningsaanbod voor alle potentiële slachtoffers en daders te realiseren dat leidt tot effectieve preventie van huiselijk geweld;
- een systeem van signalering van voorkomende gevallen van huiselijk geweld op te zetten waardoor signalen van huiselijk geweld eerder opvallen;
- een adequaat hulpverleningsaanbod te realiseren voor gesignaleerde gevallen ten behoeve van ondersteuning, begeleiding en behandeling van slachtoffers en daders.

De gemeente Alkmaar heeft voor de uitvoering van haar regierol voor de periode van 2006-2010 een beleidsmedewerker belast met een coördinerende rol in de ontwikkeling van de aanpak huiselijk geweld in de regio. Voor deze periode is een beleidskader opgesteld waarin een uitvoeringstructuur (bovenregionale stuurgroep, regiegroep Noord-Kennemerland, werkgroepen, casuïstiekbespreking, kringbijeenkomsten gemeenten in regio) en vijf programmalijnen (preventieve activiteiten, ketenaanpak, betrokkenheid verschillende partijen en structurele inbedding) worden voorgesteld.

In de regio Noord-Kennemerland zijn verschillende organisaties actief betrokken bij de aanpak van huiselijk geweld. Een sluitende aanpak vereist samenwerking tussen betrokken partijen. Bij deze samenwerking ligt het accent op signaleren en ketenaanpak.

In de regio Noord-Kennemerland zijn twee organisaties actief die zich specifiek richten op huiselijk geweld nl.:

- Advies en Steunpunt Huiselijk Geweld Noord-Kennemerland (ASHG);
- Advies en Meldpunt Kindermishandeling (AMK);

Ook het meldpunt Vangnet en Advies, waarin verschillende instellingen participeren, dient als meldpunt voor huiselijk geweld.

Verschiedende welzijnsorganisaties als de Regionale Instelling Maatschappelijke Dienstverlening (RIMA), GGZ Noord-Holland Noord en Jeugdzorg hebben een individueel hulpverleningsaanbod en organiseren groepsactiviteiten voor verschillende doelgroepen. Voor de opvang van vrouwen (en kinderen) die te maken hebben met huiselijk geweld is er het opvangcentrum 'Blijf van mijn lijf'. Voor vrouwen die het Blijf van mijn lijf centrum hebben verlaten is er een mogelijkheid tot begeleid wonen (drie vormen in oplopende zelfstandigheid).

Alle instellingen werken nauw samen met politie en justitie in Noord-Kennemerland.

6.2.1.1 Cijfers gemeente Langedijk

Politie Noord-Kennemerland				
Incidenten (alleen huiselijk geweld)	2004	2005	2006	2007-t/m juli
Langedijk	34	55	40	29

Politie Noord-Kennemerland			
Aangifte opgenomen	2004	2005	2006
Langedijk	17	31	19

Advies en Steunpunt Huiselijk Geweld Noord-Kennemerland (ASHG)		
Overzicht registratiegegevens Advies en hulpvraag		
Gemeente	Advies/hulpvraag juni t/m december 2005	Advies/hulpvraag 2006
Langedijk	6	8

6.2.1.2 Huisverbod

Er wordt landelijk gestreefd naar invoering van de Wet Preventief Huisverbod in 2008. De burgemeester kan na invoering van de wet een huisverbod opleggen bij ernstige dreiging van huiselijk geweld of (een ernstig vermoeden van) kindermishandeling. Dit verbod houdt in dat plegers van huiselijk geweld tien dagen hun woning niet meer in mogen. Ook mogen zij in die periode geen contact opnemen met de partner of kinderen. De geweldpleger en het slachtoffer krijgen gedurende de tien dagen hulp om opnieuw huiselijk geweld te voorkomen. Een verlenging is mogelijk tot 28 dagen.

Doelstellingen 2008-2011

De gemeente Langedijk stelt zich ten doel het huiselijk geweld terug te dringen door:

- samen te werken bij de uitvoering en implementatie van het beleidsplan van de gemeente Alkmaar;
- preventieve activiteiten uit te voeren;
- een plan van aanpak te ontwikkelen rondom het huisverbod volgens het regionaal model dat via het platform integrale veiligheid wordt aangeboden.

Resultaten

2009	De gemeente heeft voor de uitvoering van het huisverbod vóór de ingangsdatum van de wet een plan van aanpak ontwikkeld over de organisatie ervan. Hierbij is gebruik gemaakt van een door het regionaal platform beschikbaar gestelde toolkit.
2008 -2010	De gemeente heeft deelgenomen aan een regionale verkenning van de problematiek, waarbij de speerpunten voor de komende jaren zijn vastgesteld. De gemeente heeft meegewerkt aan de uitvoering en implementatie van een beleidsplan huiselijk geweld van de gemeente Alkmaar.
2008- 2011	De gemeente heeft twee keer per jaar voorlichting gegeven over het onderwerp in "Langedijk Informeert" en heeft deelgenomen aan regionale publiekscampagnes.
2008/2009	De gemeente heeft onderzocht welke mogelijkheden er zijn om een spreekuur in Langedijk te realiseren voor het Steunpunt Huiselijk Geweld.
2009	De gemeente heeft onderzocht op welke wijze de signaal- en meldfunctie beter kan worden vervuld, heeft een plan van aanpak hiervoor gemaakt en heeft gezorgd voor de uitvoering ervan.

6.2.2 Openbare geestelijke gezondheidszorg (OGGZ) en verslavingsbeleid

Een van de obstakels bij dit beleidsveld is de onzichtbaarheid van een deel van de groep sociaal kwetsbare personen. Overlast en bijvoorbeeld schuldenproblematiek maken dat een deel van deze groep in beeld is. Zorgwekkende zorgmijders die anderen geen overlast bezorgen kunnen geruime tijd in hun situatie blijven verkeren. Mede daarom is het van belang dat dergelijke personen gemeld kunnen worden bij een meldpunt of een vangnetteam.

Vooraf bij complexe problematiek van burgers met meerdere problemen op diverse leefgebieden, is ketensamenwerking tussen diverse zorgverleners, huisartsen en instanties geboden. Schuldhulpverlening, ambulante verslavingszorg, huisvesting, werk en inkomen, geestelijke gezondheidszorg, al deze disciplines zijn nodig voor een integrale aanpak van complexe problemen. Dit vraagt een aanpak waarbij de benodigde zorg en ondersteuning vanuit één werkproces worden geboden. Om dit te

kunnen realiseren is samenwerking nodig binnen een gemeente, tussen gemeente (diverse gemeentelijke diensten) en instellingen alsook tussen gemeenten onderling.

Sociaal kwetsbare groepen die in beeld zijn bij instellingen in de regio zijn:

- zwervende dak- en thuislozen;
- zelfstandig wonende ouderen;
- personen met dubbele diagnose problematiek (psychiatrie en verslaving);
- personen met woonhygiënische problemen die overlast veroorzaken;
- personen die getraumatiseerd zijn door geweld; illegalen;
- kwetsbare jeugd van 0-19 jaar, in risicovolle omstandigheden met betrekking tot hun ontwikkeling. Zij hebben bescherming en/of zorg nodig, die zijzelf of de verantwoordelijke volwassenen niet kunnen of willen organiseren (bijvoorbeeld kinderen van verslaafde ouders, kinderen met psychiatrische problemen en zwervjongeren).

Het rapport van de SGBO is het resultaat van de regionaal gehouden expertmeetings. Er zijn tal van aanbevelingen gedaan die kunnen dienen als richtsnoer voor toekomstig beleid en handelen. Uit de veelheid van aanbevelingen heeft het portefeuillehouderoverleg Noord-Kennemerland PONK 'Zorg en WMO' er vooreerst voor gekozen om de volgende resultaten te behalen :

1. In 2008 een gezamenlijk actieplan maken, waarin in ieder geval is opgenomen:
 - de samenwerking c.q. integratie van meldpunten in de regio;
 - de oplossing van knelpunten in de ketenaanpak;
 - het ontwikkelen van een goede monitor van (OGGZ-)gegevens, en
 - de totstandkoming van een samenhangend regionaal preventieplan.
2. De OGGZ-Regiegroep Noord-Kennemerland in de realisatie van de onder 1 genoemde activiteiten de leidende rol toe te kennen.
3. Het tekort aan woonvormen voor bijzondere doelgroepen te bestrijden door te bevorderen dat alle gemeenten in Noord-Kennemerland in hun beleid opnemen dat (maximaal) 5% van het vrijkomend woningaanbod wordt aangewend voor bijzondere doelgroepen (zie resultaten hoofdstuk 5.2.1).

Doelstellingen gemeente Langedijk

- het voorkomen van maatschappelijke uitval;
- kennen van ontwikkelingen in vraag en aanbod;
- een snelle aanpak van multi-probleemsituaties;
- stimuleren dat mensen zo zelfstandig mogelijk functioneren en participeren in de samenleving;
- het tekort aan woonvormen voor bijzondere doelgroepen bestrijden.

Resultaten:

2008	De gemeente Langedijk heeft onder leiding van de OGGZ-regiegroep meegewerkt aan de realisatie van een regionaal actieplan met als speerpunten: <ul style="list-style-type: none"> - de samenwerking c.q. integratie van meldpunten in de regio; - de oplossing van knelpunten in de ketenaanpak; - het ontwikkelen van een goede monitor van (OGGZ-)gegevens; - de totstandkoming van een samenhangend regionaal preventieplan.
2009	De gemeente heeft onderzocht op welke wijze de signaal- en meldfunctie OGGZ- en verslavingsproblematiek beter kan worden vervuld, heeft een plan van aanpak gemaakt en voert het uit.

7. FINANCIËN

De beschikbare middelen voor de uitvoering van de Wmo zijn opgebouwd uit de volgende inkomstenbronnen:

- algemene middelen vanuit het gemeentefonds (voor o.a. hulpmiddelen en voorzieningen);
- integratie-uitkeringen Wmo;
- overige inkomsten, zoals de eigen bijdrage van inwoners voor individuele verstrekkingen.

De budgetten, die beleidsmatig onder de Wmo vallen (welzijn, sport etc.), zijn hieronder niet meegenomen. Om het inhoudelijke Wmo-beleid financieel goed te kunnen vertalen en toe te groeien naar de gewenste situatie dient een integrale Wmo-begroting te worden opgesteld. Dit kan gerealiseerd worden voor de begroting van 2009.

De gemeente heeft in het kader van de Wmo subsidies ontvangen voor een aantal nieuwe taken die zijn overgedragen door het Rijk per 1 januari 2007 te weten:

1. Hulp bij het huishouden;
2. Diensten bij wonen met zorg;
3. Zorgvernieuwingsprojecten;
4. Coördinatie vrijwillige thuiszorg en mantelzorg;
5. Collectieve preventie GGZ;
6. Vorming, training en advies;
7. Initiatieven OGGZ (centrumgemeenten).

Het totale Wmo-budget (inclusief eigen bijdragen) voor 2008 bedraagt € 2.852.323,00.

De verdeling van het budget in 2008 is als volgt:

1. Hulp bij het huishouden	1.390.262
2. Hulpmiddelen en voorzieningen	993.000
3. Diensten bij wonen met zorg	25.919
4. Zorgvernieuwingsprojecten GGZ	7.623
5. Coördinatie vrijwillige thuiszorg en mantelzorg	36.592
6. Collectieve preventie GGZ	10.673
7. vtv Vrije tijd en vorming (gehandicapten)	3.000
8. Vorming, training en advies	6.099
9. Uitvoeringskosten (personeel, verzekeringen, kosten CAK, SVB, indicaties CIZ e.a. , communicatie/PR/evaluaties)	354.155
10. Onderzoekskosten t.b.v. beleid	25.000
Totaal	2.852.323

Vanwege onderbesteding van het budget van de Regeling Waardering Mantelzorgers in 2007 heeft het ministerie van VWS besloten in 2008 eenmalig 32 miljoen extra in het gemeentefonds te stoppen voor de ondersteuning van mantelzorgers. De gemeente Langedijk ontvangt een bedrag van € 34.031,00.

BIJLAGE

Prestatieveld 1: Bevorderen van de sociale samenhang in en leefbaarheid van dorpen, wijken en buurten		
Vierjarendoelstelling	Beoogde resultaten 2007-2011	Jaar realisatie
<p><i>Leefbaarheid en veiligheid en dorpsbeheer</i> De gemeente</p> <ul style="list-style-type: none"> - bevordert de leefbaarheid, veiligheid en vermindering van overlast; - schenkt aandacht aan de inrichting van de openbare ruimte, waarbij extra aandacht is voor spel-/speel-/trapveldjes; - zorgt voor een veilige infrastructuur om veilig te fietsen, wandelen, trimmen en skeeleren; - stimuleert dorpsgericht samenwerken; - zorgt voor gedifferentieerde wijken (sociale netwerken, uitdaging tot contact); - bevordert ontmoeting, contact en participatie; - ontwikkelt in dorpskernen wijksteunpunten of multifunctionele gebouwen. 	<ul style="list-style-type: none"> - De gemeente heeft de dorpsplannen voor Broek op Langedijk/Zuid-Scharwoude en Oudkarspel gerealiseerd - De gemeente realiseert de dorpsnetwerken. - Allochtonen zijn uitgenodigd voor deelname aan de dorpsplatforms en dorpsnetwerken - De dorpsplannen worden uitgevoerd. - Er is een veilige infrastructuur op het gebied van fietsen, wandelen, trimmen en skeeleren (met name realiseerbaar in nieuwbouwprojecten) - Bewoners ervaren in 2010 minder overlast van jongeren dan in 2007. - Het aantal inwoners dat zich in georganiseerd verband inzet (ca. 200) voor de wijk blijft in deze periode minstens gelijk. 	<p>2008</p> <p>2008 2008</p> <p>2008-211 2010 2010 2008-2010</p>
<p><i>Coördinatie, samenwerking en samenhang</i> De gemeente</p> <ul style="list-style-type: none"> - verbetert de samenhang, samenwerking en afstemming tussen (vrijwilligers)organisaties en instellingen. 	<ul style="list-style-type: none"> - De gemeente heeft onderzocht welk model het beste in Langedijk gerealiseerd kan worden voor het verbeteren van de samenhang, samenwerking, ondersteuning en facilitering. Hierbij zijn genoemde opties betrokken. 	<p>2009/2010</p>
Prestatieveld 2: Op preventie gerichte ondersteuning van jongeren met problemen en opvoeders		
Vierjarendoelstelling	Beoogde resultaten 2007-2011	
<p><i>Jeugd welzijn</i> De gemeente Langedijk creëert gunstige omstandigheden voor alle kinderen en jongeren in Langedijk, zodat zij zich in een vloeiende lijn kunnen</p>	<ul style="list-style-type: none"> - Het huidige beleid en activiteiten (activiteiten peuterspeelzalen, educatieve activiteiten) als genoemd in de bijlage onder prestatieveld 2 worden gecontinueerd, eventueel bijgesteld of verbeterd. - Er zijn afspraken gemaakt over het frequenter bijeenkomen van het netwerk 	<p>2008-2011</p> <p>2008</p>

<p>ontwikkelen tot volwaardige deelnemers aan het maatschappelijke leven. Door het ontwikkelen van preventief jeugdbeleid en door invulling te geven aan het Centrum voor Jeugd en Gezin streeft de gemeente naar een gesloten keten van jeugdzorg.</p>	<p>jeugdhulpverlening.</p> <ul style="list-style-type: none"> - De kadernotitie Jeugd & Jongerenwerk wordt uitgevoerd. - Er is een onderzoek naar behoeften (welzijn, vrije tijdsbesteding, sport en educatie) gedaan onder jongeren. - In alle kernen is er voor alle jongeren een plek gerealiseerd voor (interculturele) ontmoeting en activiteiten. - De startnotitie Centrum voor Jeugd en Gezin is gereed. - Het Centrum voor Jeugd en Gezin is gerealiseerd. - Er is een sluitende zorgstructuur voor jeugdigen van 0 t/m 23 jaar. - Ouders, jeugdigen en professionals zijn tevreden over de beschikbaarheid, bereikbaarheid en toegankelijkheid van voorzieningen op het terrein van opvoeden en opgroeien 	<p>2008-2011 2009</p> <p>2010</p> <p>2008 2010 2010 2010</p>
<p>Prestatieveld 3: Geven van informatie en advies en cliëntenondersteuning</p>		
<p>Vierjarendoelstelling</p>	<p>Beoogde resultaten 2007-2011</p>	<p>Jaar realisatie</p>
<p><i>De doelgroep in staat stellen om aanspraak te kunnen maken op voorzieningen waardoor zij zelfstandig kunnen blijven wonen of deel kunnen blijven nemen aan het maatschappelijk verkeer.</i></p> <p><i>Loket Langedijk</i></p> <ul style="list-style-type: none"> - Het Wwiz-loket is binnen de gemeentelijke organisatie geplaatst. - Loket Langedijk is het centrale loket voor ondersteuning, de maatschappelijke participatie van mensen met een beperking en van hun mantelzorgers. - Het loket helpt cliënten aan een compleet pakket producten en diensten die nodig zijn voor een zelfstandig functioneren. - Er wordt gewerkt vanuit een integrale benadering. - Langedijk kiest voor een breed loket voor Wonen, welzijn, inkomensondersteuning en zorg (Wwiz), voor zover mogelijk inclusief AWBZ. - Langedijk kiest voor een diep regelloket waarbij specialistisch werk kan worden uitbesteed. - Welzijnsinstellingen hebben een belangrijke functie in de toeleiding naar het loket via het lokale netwerk en in het ontwikkelen van diensten en activiteiten. - De gemeente zorgt voor goede communicatie en informatie over de beschikbare individuele en 	<ul style="list-style-type: none"> - De gemeente heeft een klanttevredenheidsonderzoek uitgevoerd naar het functioneren van het loket. Daarbij is onderzocht of er behoefte is aan meerdere servicepunten in de kernen (spreekuren loket of informatiepunten). - Op basis van de resultaten van het klanttevredenheidsonderzoek en een interne evaluatie zijn aan de raad voorstellen gedaan over eventuele verbeterpunten. - Klanttevredenheid: de klanten zijn tevreden over de dienstverlening van het loket en de bejegening door de loketmedewerkers. - Er is een definitieve oplossing voor de plaats van de baliefunctie van Loket Langedijk. - Er is een bijscholingsplan voor het Wmo-team om de kwaliteit van dienstverlening op peil te houden en de ontwikkelingen bij te houden. Er is een start gemaakt met bijscholing en training. - Het loket is verbreed met de uitvoering van de Wet inburgering. - Er zijn afspraken gemaakt met instellingen om de cliëntondersteuning en de ondersteunende begeleiding verder te ontwikkelen. - Het Sociaal Café is geëvalueerd. Indien wenselijk wordt het concept bijgesteld. - Er is onderzocht welke spreekuren moeten worden opgezet die zinvol zijn voor specifieke doelgroepen (o.a. steunpunt huiselijk geweld). - Er is een Wmo-markt (informatie- en voorlichtingsbijeenkomst) georganiseerd voor inwoners. - De Wmo-webwinkel (sociale kaart met vergelijkingsmogelijkheid) is regionaal verder ontwikkeld, geïmplementeerd en gepromoot. - De gemeente heeft een digitaal Wmo-loket. - De Wmo-site van de gemeente is uitgebreid met informatie over andere Wmo-prestatievelden. - Het communicatieplan Wmo (2006) is geëvalueerd, eventueel bijgesteld en uitgevoerd. Er zijn extra activiteiten opgenomen, zoals het maken van voorlichtingsfolders gericht 	<p>2008</p> <p>2008</p> <p>2008</p> <p>2010 2008</p> <p>2008 2008</p> <p>2009 2009</p> <p>2009</p> <p>2008/2010</p> <p>2009 2009/2010</p> <p>2009</p>

<ul style="list-style-type: none"> - collectieve voorzieningen en het Wmo-beleid. - De gemeente creëert draagvlak voor en betrokkenheid bij de Wmo. - De gemeente zorgt voor een goede ondersteuning van cliënten. 	<ul style="list-style-type: none"> - op verschillende doelgroepen (mantelzorgers, allochtonen etc.). - De gemeente heeft een (brede) voorzieningenkaart zodat burgers weten waar zij terecht kunnen. 	2008/2009
Prestatieveld 4: Ondersteunen van mantelzorgers, waaronder steun bij het vinden van oplossingen als zij hun taken tijdelijk niet kunnen uitvoeren (respijtzorg) Ondersteunen van vrijwilligers		
Vierjarendoelstelling	Beoogde resultaten 2007-2011	Jaar realisatie
<p><i>Mantelzorg</i></p> <ul style="list-style-type: none"> - Het handhaven van de huidige regionale ondersteuningsstructuur voor mantelzorgers. - Het vergroten van het bereik van mantelzorgers in Langedijk door deze organisaties. - Het vergroten van de kennis over mantelzorg. - Het ondersteunen van mantelzorgers, ook van niet-Nederlandse afkomst. - 	<ul style="list-style-type: none"> - Langedijk beschouwt 2008 als overgangsjaar en subsidieert voor dit jaar het aanbod van de regionale instellingen op gebied van de mantelzorg naar rato van het aantal inwoners (CBS 01-01-2007). Het betreft het Steunpunt mantelzorg/vrijwillige huishulp en de mantelzorgmakelaars in dienst bij TAPS. - In de beschikking 2008 aan TAPS en het Steunpunt is opgenomen dat beide instellingen in 2008 streven naar een bundeling van hun expertise zodat mantelzorgers hier profijt van kunnen hebben. - Regionaal is een 'productenboek' voor mantelzorgers en instellingen ontwikkeld in de vorm van een kalender, kaart of anderszins. Hierin is een basisaanbod gedaan voor de hele regio en een plusaanbod (maatwerk) dat door afzonderlijke gemeenten kan worden ingekocht. - Instellingen hebben i.s.m. de gemeente arrangementen voor mantelzorgers ontwikkeld en hebben deze aangeboden (o.a. uit extra middelen) aan mantelzorgers. - De mantelzorgkennis is geïntegreerd in Loket Langedijk. - De gemeente heeft i.s.m. de organisaties voor mantelzorg een plan van aanpak gemaakt om het bereik van mantelzorgers in Langedijk te vergroten. - Er is een signaleringslijst ontwikkeld over de kans op overbelasting van mantelzorgers (omstandigheden thuis, familieleden, werk). - Er zijn criteria ontwikkeld waarmee aanpassingen/hulpmiddelen gemakkelijker aan mantelzorgers beschikbaar kunnen worden gesteld. - De gemeente heeft de ondersteuningsbehoefte van mantelzorgers in Langedijk onderzocht en maakt op basis hiervan een plan van aanpak om de ondersteuning aan mantelzorgers te verbeteren en uit te breiden. - Het bereik van mantelzorgers door de organisaties voor mantelzorg is met 50% gestegen ten opzichte van het jaar 2008. - Mantelzorgers herkennen zich als zodanig. De gemeente brengt het thema minimaal 2 keer per jaar in de publiciteit. 	<p>2008</p> <p>2008</p> <p>2008/2009</p> <p>2008</p> <p>2009</p> <p>2008/2009</p> <p>2009</p> <p>2009</p> <p>2009</p> <p>2009</p> <p>2009</p> <p>2008-2011</p>

<p><i>Vrijwilligers</i></p> <ul style="list-style-type: none"> - Participatie en vrijwilligerswerk bevorderen en faciliteren. - Het huidige vrijwilligerswerk een nieuwe impuls geven. - Vrijwilligersorganisaties betrekken bij beleid en uitvoering van Wmo-prestatievelden. 	<ul style="list-style-type: none"> - Er is onderzocht hoeveel vrijwilligers er actief zijn en waar. - De gemeente heeft vrijwilligersbeleid vastgesteld waarin de faciliteiten zijn uitgewerkt. - De gemeente heeft onderzocht: <ul style="list-style-type: none"> - op welke manier nieuwe en evt. jongere vrijwilligers kunnen worden geworven; - welke vrijwilligersorganisaties een (vernieuwende) bijdrage kunnen leveren aan het Wmo-beleid en de uitvoering daarvan; - welke ondersteuning en faciliteiten vrijwilligers in de kernen en buurten nodig hebben om goed te kunnen functioneren. Op basis van de resultaten is een plan van aanpak gemaakt. - De gemeente heeft onderzocht welke vormen van vrijwilligerswerk kunnen bijdragen aan een nieuwe impuls. Hierbij worden ook de mogelijkheden meegenomen als het opzetten van een vrijwilligersbank en vrijwilligersvacaturebank of het aansluiten bij een bank van een buurgemeente. Op basis van de resultaten is een plan van aanpak gemaakt. 	<p>2009 2009</p> <p>2010</p> <p>2010</p>
<p>Prestatieveld 5: Bevorderen deelname aan maatschappelijk verkeer en zelfstandig functioneren van mensen met beperkingen</p>		
<p>Vierjarendoelstelling</p>	<p>Beoogde resultaten 2007-2011</p>	<p>Jaar realisatie</p>
<p><i>Welzijn zorg en voorzieningen</i></p> <p>De gemeente:</p> <ul style="list-style-type: none"> - stimuleert gedifferentieerde wijken (bewoners en woonvormen); - bevordert ontmoeting, contact en participatie; - bevordert de toegankelijkheid van welzijnsactiviteiten voor mensen met een beperking. - stimuleert dorpsgericht samenwerken en dorpsnetwerken; - ontwikkelt in dorpskernen wijksteunpunten of multifunctionele accommodaties (belangrijke (basis)welzijnsvoorzieningen zijn in de kernen aanwezig); - stimuleert en faciliteert activiteiten in deze gebouwen; - signaleert wanneer er onvoldoende capaciteit is voor intramurale zorg in verzorgingshuizen en kaart dit aan bij de betreffende instellingen; - betreft vrijwilligers(organisaties) bij de organisatie en bij de uitvoering van de activiteiten en dienstverlening in de multifunctionele 	<ul style="list-style-type: none"> - De gemeente heeft een tweede wijksteunpunt (Kerklaan) en een vierde brede school in 'de Binding' gerealiseerd. - De gemeente heeft onderzoek verricht naar de benodigde en relevante voorzieningen voor alle leeftijdscategorieën/doelgroepen in multifunctionele accommodaties in de kernen. Zij heeft op basis van de uitkomsten een plan van aanpak gemaakt. Hierbij is tevens de rol van vrijwilligers uitgewerkt. - Uitvoering van het plan van aanpak op basis van de resultaten van het onderzoek naar voorzieningen en accommodaties. - De gemeente heeft met verzorgingshuizen overlegd over het tekort aan intramurale verzorgingshuisplaatsen met als doel het tekort op te heffen en alternatieve woon- en zorgvormen te ontwikkelen 	<p>2010</p> <p>2008</p> <p>2009/2010 e.v.</p> <p>2008-2011</p>

accommodaties.		
<i>Zorg en welzijn voor mensen met een beperking</i> - Openbare gebouwen zijn toegankelijk. - De gemeente stimuleert deelname aan alfabetiseringscursussen.	- De nota sportbeleid is gereed. Hierbij is aandacht besteed de verbetering van de toegankelijkheid van sportaccommodaties. - De gemeente heeft een plan van aanpak gemaakt om mensen toe te leiden naar alfabetiseringscursussen. Dit plan wordt vervolgens uitgevoerd.	2009 2009
<i>Inkomen werk en bijstand</i> Mensen kunnen participeren en worden niet uitgesloten. De gemeente ondersteunt dit met: - aanvullende financiële voorzieningen voor bepaalde inkomensgroepen; - vrijwilligers- en werkgelegenheidsprojecten voor mensen met een WWB-uitkering (sociale activering); - stimuleren van het beschikbaar stellen van stageplaatsen.	- De gemeente heeft overleg gepleegd met ondernemers, instellingen, Rotary- en Lionsclub over het realiseren van nieuwe opleidings- en stageplaatsen. - De gemeente doet onderzoek naar de omvang van de armoedeproblematiek (in brede zin) in Langedijk. Ook de mensen met een uitkering op grond van de Wajong en WAO worden in beeld gebracht. - Op basis van de resultaten van het onderzoek is beleid ontwikkeld en een plan van aanpak gemaakt. - Het lokaal arbeidsmarktbeleid is vastgesteld.	2008 2008/2009 2009 2009
Prestatieveld 6: Verlenen van voorzieningen mensen met beperkingen gericht op meedoen en behoud van zelfstandig functioneren		
Vierjarendoelstelling	Beoogde resultaten 2007-2011	Jaar realisatie
<i>Zorg en welzijn voor mensen met een beperking</i> - Mensen die zorg en ondersteuning nodig hebben, worden toegeleid naar passende zorg en dienstverlening. - De gemeente biedt ondersteuning aan mensen met een beperking door hulp bij het huishouden en hulpmiddelen en voorzieningen. - Aanbieders zijn verantwoordelijk voor het bieden van een samenhangend integraal dienstenpakket voor mensen met een beperking. - De gemeente stimuleert ketenzorg. - De gemeente stimuleert en ondersteunt mantel- en vrijwilligerszorg.	- De gemeente heeft met woning corporaties prestatieafspraken gemaakt over voorzieningen in huurwoningen - De verordening, het besluit en verstrekkingenboek Wmo zijn geëvalueerd en waar nodig bijgesteld. - Het regionaal klanttevredenheidsonderzoek (gestart in 2007) hulp bij het huishouden is afgerond, geëvalueerd en er worden evt. aanbevelingen gedaan voor verbetering. - Er zijn afspraken gemaakt met MEE over de cliëntondersteuning. - De functie ondersteunende begeleiding (vanuit de Awbz) is ontwikkeld en ingevoerd. - Er heeft een klanttevredenheidsonderzoek plaatsgevonden over hulpmiddelen en voorzieningen. - De gemeente blijft samenwerken met de gemeenten in de regio op het gebied van aanbesteding en contractbeheer van individuele voorzieningen. - De gemeente heeft het bereik van en aanbod aan mantelzorgers verbeterd (zie hoofdstuk 6.1.1). - De gemeente heeft overleg met huisartsen geïnitieerd om elkaar te informeren over de	2007/2008 2008 2008 2008 2008 ontwikkeld 2009 ingevoerd 2007/2008 2008-2011 2008/2009 2009

	<p>mogelijkheden van dienstverlening.</p> <ul style="list-style-type: none"> - De gemeente heeft in samenwerking met welzijninstellingen onderzocht welke nieuwe collectieve voorzieningen er kunnen worden ontwikkeld voor mensen. - De gemeente heeft in 2008 deelgenomen aan het bovenregionale project 'de geheugenbus' en heeft in 2009 onderzocht of een geheugensteunpunt en de functie ouderenconsultatie een structurele voorzieningen dienen te worden. 	<p>2009/2010</p> <p>2008 2009</p>
<p><i>Wonen</i></p> <ul style="list-style-type: none"> - Ouderen en jongeren met fysieke en/of verstandelijke beperking worden zo zelfstandig mogelijk gehuisvest. - Speciale aandacht voor starters, jonge gezinnen, mensen met lage inkomens en mensen met een zorgbehoefte. - Differentiatie en keuzemogelijkheden in het woonaanbod en vernieuwingen op het gebied van wonen realiseren. - Er is voldoende voorraad sociale huur- en koopwoningen. - De leefbaarheid en veiligheid van dorpskernen en buurten staan voorop. 	<ul style="list-style-type: none"> - De gemeente heeft samen met de woningcorporaties de genoemde prestatieafspraken gerealiseerd. - Er wordt gestreefd naar een groei van kangoeroewoningen (afhankelijk van de behoefte). - Er zijn uitvoeringsafspraken gemaakt over het indiceren en toekennen van kangoeroewoningen - De gemeente heeft in samenwerking met organisaties nieuwe woon- en samenlevingsvormen verkend en de haalbaarheid daarvan, zoals onder meer gerealiseerd in Duitsland. - Op basis van de bevindingen zijn met betrokken partijen prestatieafspraken gemaakt over het realiseren ervan. - De gemeente heeft de mogelijkheden onderzocht van het toepassen van domotica en ICT om het zelfstandig wonen van mensen te bevorderen en heeft aanbevelingen voor de toekomst gedaan. - In de gemeente Langedijk wordt jaarlijks maximaal 5% van het vrijkomend woningaanbod aangewend voor bijzondere doelgroepen. 	<p>2008-2011</p> <p>2008-2011</p> <p>2008</p> <p>2009</p> <p>2009</p> <p>2010</p> <p>2008-2011</p>
<p>Prestatieveld 7: Bieden van maatschappelijke opvang, waaronder vrouwenopvang en beleid ter bestrijding van huiselijk geweld</p>		
<p>Vierjarendoelstelling</p>	<p>Beoogde resultaten 2007-2011</p>	<p>Jaar realisatie</p>
<p><i>Huiselijk geweld</i></p> <p>De gemeente Langedijk stelt zich ten doel het huiselijk geweld terug te dringen door:</p> <ul style="list-style-type: none"> - samen te werken bij de uitvoering en implementatie van het beleidsplan van de gemeente Alkmaar; - preventieve activiteiten uit te voeren; - een plan van aanpak te ontwikkelen rondom het huisverbod volgens het regionaal model dat via het platform integrale veiligheid wordt 	<ul style="list-style-type: none"> - De gemeente heeft voor de uitvoering van het huisverbod vóór de ingangsdatum van de wet een plan van aanpak ontwikkeld over de organisatie ervan. Hierbij wordt gebruik gemaakt van een door het regionaal platform beschikbaar gestelde toolkit. - De gemeente heeft deelgenomen aan een regionale verkenning van de problematiek, waarbij de speerpunten voor de komende jaren zijn vastgesteld. De gemeente heeft meegewerkt aan de uitvoering en implementatie van een eventueel bijgesteld beleidsplan huiselijk geweld van de gemeente Alkmaar. - De gemeente heeft twee keer per jaar voorlichting gegeven over het onderwerp in "Langedijk Informeert" en neemt deel aan de regionale publiekscampagnes. - De gemeente heeft onderzocht welke mogelijkheden er zijn om een spreekuur in 	<p>2009</p> <p>2008-2010</p> <p>2008-2011</p> <p>2008-2009</p>

aangeboden.	Langedijk te realiseren voor het Steunpunt Huiselijk Geweld. - De gemeente heeft onderzocht op welke wijze de signaal- en meldfunctie beter kan worden vervuld, heeft een plan van aanpak hiervoor gemaakt en zorgt voor de uitvoering ervan.	2009
Prestatieveld 8: Openbare Geestelijke Gezondheidszorg (OGGZ)		
Vierjarendoelstelling	Beoogde resultaten 2007-2011	Jaar realisatie
- het voorkomen van maatschappelijke uitval; - kennen van ontwikkelingen in vraag en aanbod; - een snelle aanpak van multi-probleemsituaties; - stimuleren dat mensen zo zelfstandig mogelijk functioneren en participeren in de samenleving; - het tekort aan woonvormen voor bijzondere doelgroepen bestrijden.	De gemeente Langedijk heeft onder leiding van de OGGZ-regiegroep meegewerkt aan het tot stand komen van een regionaal actieplan met als speerpunten: - de samenwerking c.q. integratie van meldpunten in de regio; - de oplossing van knelpunten in de ketenaanpak; - het ontwikkelen van een goede monitor van (OGGZ-)gegevens; de totstandkoming van een samenhangend regionaal preventieplan.	2008
Prestatieveld 9: Voeren van verslavingsbeleid		
Vierjarendoelstelling	Beoogde resultaten 2007-2011	Jaar realisatie
- het voorkomen van maatschappelijke uitval; - kennen van ontwikkelingen in vraag en aanbod; - een snelle aanpak van multi-probleemsituaties; - stimuleren dat mensen zo zelfstandig mogelijk functioneren en participeren in de samenleving; - het tekort aan woonvormen voor bijzondere doelgroepen bestrijden.	De gemeente Langedijk heeft onder leiding van de OGGZ-regiegroep meegewerkt aan het tot stand komen van een regionaal actieplan met als speerpunten: - de samenwerking c.q. integratie van meldpunten in de regio; - de oplossing van knelpunten in de ketenaanpak; - het ontwikkelen van een goede monitor van (OGGZ-)gegevens; - de totstandkoming van een samenhangend regionaal preventieplan. - De gemeente heeft onderzocht op welke wijze de signaal- en meldfunctie OGGZ- en verslavingsproblematiek beter kan worden vervuld, heeft een plan van aanpak gemaakt en voert het uit.	2008 2009
Alle prestatievelden en Collectieve preventie Volksgezondheid		
Vierjarendoelstelling	Beoogde resultaten 2007-2011	Jaar realisatie
De gemeente bevordert ketenaanpak op het gebied van zorg, welzijn, wonen, inkomen en maatschappelijke participatie.	- De gemeente heeft onderzocht op welke wijze de regie, samenwerking, samenhang en coördinatie vormgegeven kan worden . - De gemeente heeft een plan van aanpak gemaakt en een planning voor de uitvoering van ketenaanpak t.a.v. de hiernaast genoemde aandachtsgebieden.	2008-2011 2008-2011

Collectieve preventie Volksgezondheid (WCPV)		
Vierjarendoelstelling	Beoogde resultaten 2007-2011	Jaar realisatie
<ul style="list-style-type: none"> - Inzicht geven in gezondheid en gezonde leefstijlen. - In gemeentelijk beleid gezondheid mee laten wegen. - Opsporen en bestrijden gevaarlijke stoffen. - Opsporen onhygiënische situaties bij instellingen en advisering t.b.v. van verbeteren hygiëne. - Signaleren en bestrijden van infectieziekten. - Bewaking fysieke en psychische ontwikkeling van jeugdigen en voorkomen en bestrijden van gezondheidsproblemen bij jeugdigen. - Bevorderen van gezonde leefstijlen en voorkomen van risicovol gedrag, waaronder verslavingen. - Bestrijden van verslavingen. - Hangplekken verdwijnen, zij maken plaats voor doe- en ontmoetingsplekken, waar jongeren kunnen bewegen. - Bevorderen van samenwerking tussen instellingen. 	<ul style="list-style-type: none"> - De sportbeleidsnota, waarin de deelname aan sport en beweging wordt gestimuleerd is vastgesteld. - De gemeente heeft geparticipeerd in regionale en landelijke voorlichtingscampagnes op het gebied van de gezondheid, waaronder alcohol, depressie en diabetes. - Jaarlijks zijn voorlichtingsactiviteiten op scholen gerealiseerd. - De gemeente heeft alcoholmatigingsbeleid geformuleerd en heeft samengewerkt met onderwijs, jeugd- en jongerenwerk, sportclubs, winkeliers, horeca, politie, verslavingszorg en GGD om de doelstellingen te realiseren. - De gemeente heeft de door de landelijke overheid ingestelde mogelijkheden in beleid en wetgeving benut. - De gemeente streeft ernaar dat ouders het niet meer acceptabel vinden dat jongeren onder de 16 jaar drinken. - Ouders weten welke risico's alcoholgebruik (op jonge leeftijd) met zich meebrengt. Zij zijn er zich van bewust dat zij het alcoholgebruik van hun kinderen kunnen beïnvloeden door zelf het goede voorbeeld te geven. - Scholieren weten wat de risico's zijn van alcohol- en drugsgebruikgebruik. - De GGD heeft in haar reguliere onderzoeken het gebruik van alcohol en andere drugs meegenomen. De GGD heeft (bij regionale overeenstemming daarover, eveneens de gokverslaving onder jongeren onderzocht. 	<ul style="list-style-type: none"> 2009 2008-2011 2008-2011 2008-2011 2008-2011 2010 2008-2011 2008-2011 2008-2011

